

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., PŘÍBRAM**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PREVENCE KRIMINALITY V PŘÍBRAMSKÉM
REGIONU**

Autor práce : Pavla Štemberková
Studijní obor : Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia : Kombinovaná
Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.
Katedra : Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jozefu Bandžaku, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Zároveň děkuji manažeru prevence kriminality Městské policie Příbram, JUDr. Milanu Fárovi, který mi poskytl podrobné informace a rady.

ABSTRAKT

ŠTEMBERKOVÁ, P. *Prevence kriminality v příbramském regionu : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2013. 72 s.
Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Klíčová slova: bezpečnostní složky, kriminalita, policie, prevence, preventivní programy

Bakalářská práce přináší přehled o rozdělení prevence kriminality, jejích druzích až po subjekty prevence. Práce obsahuje souhrn bezpečnostních složek v historii, jejich názvy a charakteristiku. Také obsahuje bezpečnostní složky současnosti, které zajišťují prevenci kriminality, jejich rozdělení a charakteristiku. Dále jsou v bakalářské práci charakterizovaná vybraná města a obce příbramského regionu, druhy kriminality, počet a druhy trestných činů a důvody připravování preventivních programů. Také obsahuje popis preventivních programů, objekty na které jsou preventivní programy zaměřené a způsoby uskutečnění programů. Těmito programy vybrané města a obce v příbramském regionu, snižují kriminalitu a předcházejí páchaní trestné činnosti. Tyto preventivní programy jsou přizpůsobené místu, času a způsobu provedení. V bakalářské práci je porovnána kriminalita a účinnost prevence ve vybraných městech a obcích příbramského regionu a také objasnění trestných činů.

ABSTRACT

ŠTEMBERKOVÁ, P. *The Crime Prevention in the District of Příbram* : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2013. 72 p. Supervisor : JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Key Words: criminality, law-enforcement agencies, police, prevention, prevention programs.

The bachelor work brings an overview of categorization of criminality prevention, from their types up subjects of prevention. The work includes summary of law-enforcement agencies in history, their names and characteristics. The bachelor work also describes selected towns and municipalities of the Příbram region, types of criminality, quantity and types of criminal offences and reasons for preparation of prevention programs. It also includes description of prevention programs, objects of prevention programs focus and ways of realizing these programs. The selected towns and municipalities in the Příbram region decrease criminality and prevent committing of criminal offences with these programs. These prevention programs are adapted to place, time and way of realization. The bachelor work compares criminality and prevention effectivity in the selected towns and municipalities in the Příbram region as well as cleared-up.

Obsah

ÚVOD.....	8
1 Cíl a metodika práce.....	10
2 Struktura a prevence kriminality.....	12
2.1 Rozdělení prevence kriminality.....	12
2.1.1 Prevence podle cílového objektu.....	13
2.1.2 Prevence podle obsahového zaměření.....	13
2.1.3 Další kvalifikace prevence.....	15
2.2 Definice základních pojmů.....	16
2.2.1 Kriminalita.....	16
2.2.2 Sociálně patologický jev.....	17
2.2.3 Preventivní program.....	17
2.2.4 Preventivní politika.....	17
2.2.5 Subjekty prevence.....	18
2.3 Policejní prevence.....	19
2.3.1 Bezpečnostní složky současnosti.....	20
3 Kriminalita v minulosti a dnes.....	24
3.1 Začátky kriminality a prevence.....	24
3.2 Kriminalita a prevence.....	25
3.3 Bezpečnostní složky v historii.....	26
4 Preventivní programy.....	29
4.1 Příbram.....	29
4.1.1 Charakteristika města.....	29
4.1.2 Statistika kriminality v Příbrami.....	30
4.1.3 Plán prevence kriminality.....	32
4.1.4 Preventivní programy Policie ČR.....	34
4.1.5 Preventivní programy města Příbram.....	36
4.1.6 Ostatní subjekty podílející se na prevenci kriminality.....	45
4.1.7 Celkové shrnutí účinnosti prevence kriminality v Příbrami.....	47
4.2 Sedlčany.....	48
4.2.1 Charakteristika města.....	48
4.2.2 Statistika kriminality v Sedlčanech.....	49
4.2.3 Preventivní programy Policie ČR.....	50

4.2.4	Preventivní projekty města Sedlčany.....	51
4.2.5	Ostatní subjekty podílející se na prevenci kriminality.....	57
4.2.6	Celkové shrnutí účinnosti prevence kriminality v Sedlčanech.....	58
4.3	...Osečany.....	59
4.3.1	Charakteristika obce.....	59
4.3.2	Statistika kriminality v Osečanech.....	59
5	Celkové zhodnocení prevence kriminality	61
	Závěr.....	63
	Seznam použitých zdrojů.....	67
	Seznam tabulek.....	71
	Seznam příloh.....	72
	Přílohy.....	3

Úvod

V bakalářské práci bude řešena problematika prevence kriminality ve vybraných obcích a městech v příbramském regionu. Také se bude zamýšlet nad účinností preventivních opatření a jejich vlivem na snížení, nebo naopak zvýšení kriminality. Prevence a nejen kriminality je zajímavé téma, se kterým se dá skoro neomezeně pracovat, bohužel s nezaručeným výsledkem. Velmi záleží na osobách, kterým je program preventivní péče určen, na jejich vůli a chuti se bránit a nebyt zatažen do špatného vlivu kriminality nebo minimalizovat riziko stát se její obětí. Proto i prevence musí být pružná a měla by se vyvíjet souměrně s vývojem společnosti a být o krok před kriminalitou. Každá obec by měla mít své preventivní programy přizpůsobené svým problémům a zabývat se problémy aktuálně hrozícími. Také by představitelé obce měli vycházet ze statistik jiných obcí, kde již mají s určitými druhy kriminality zkušenosti a poučením od nich, snažit se předcházet zvyšování kriminality.

Druhy kriminality jsou různé podle počtu, věku a složení obyvatel ve městech a obcích, také podle možností kulturních a společenských akcí a bezpečnostních opatření. Stav veřejného pořádku souvisí s vývojem společnosti a tím i s nárůstem trestné činnosti, bohužel i se stále se zvyšující bezohledností, sobeckostí, agresivitou, snižujícím se věkem pachatelů a také stále se zvětšující nevšímavostí ostatních lidí. Velký podíl na nárůstu kriminality má i stále se zvyšující se konzumace alkoholu a omamných látek a zhoršující se ekonomická situace.

Společnost se všeobecně vyvíjí materiálně, technicky a ekonomicky. V obchodech je spousta lákadel a nabídek na lepší zboží, na vyvinutější techniku a reklama se nám snaží vnutit myšlenku, že pokud nebudeme mít novější a technicky lepší zboží, nebudeme mít přátele, nebudeme mít v životě spokojenost, nebudeme šťastni a tím náš život vlastně nebude plnohodnotný. S možností a vývojem internetu a jeho přístupností se zdá vše snadněji dosažitelné.

Bohužel také vznikají nové a nové závislosti a spousta lidí utíká od reality k vysněnému životu u počítače, kde jsou přístupné vyspělejší a reálnější hry a možnosti úniku od všedních starostí. Čím více je problémů v osobním a pracovním životě, tím je pro některé snazší najít zapomnění u počítače a virtuálního života.

Může se nám zdát, jak je snadné vyhrát, získat mnoho peněz bez námahy a mít se dobře, ale opak je pravdou. Čím více hrajeme, tím více se zamotáváme do pavučiny závislosti a ztrácíme spojení s realitou života. Závislosti se netýkají pouze počítačů, ale i alkoholu, drog, hracích automatů a s tím vším souvisí i lidé, kteří se v tomto začarovaném kruhu pohybují a se kterými jsme s naší prohlubující závislostí více v kontaktu. Bohužel na jednu závislost se lehce nabaluje další a tím jsme zranitelnější a přístupnější k nabádání špatností od takzvaných přátel a uskutečnění nějaké trestné činnosti za účelem získání finančních prostředků. Musíme přece někde vzít peníze na další kolo hry, panáka alkoholu, nebo další dávku drogy, abychom rychleji zapomněli na starosti. S prohlubující závislostí se nám kruh bude uzavírat, zabředneme do kriminální činnosti, přijdeme o rodinu, o přátele, kamarády a náš život se bude točit jen kolem shánění peněz na další a další dávku a tím možnost úniku z reality a starostí života. V takové to situaci je již pozdě na jakoukoliv prevenci a proto je důležité začít v preventivních programech oslovovat děti, které musí být přizpůsobeny jejich psychickému vývoji a s prevencí pokračovat u dorostenců a dospělých. A hlavně nepřestávat, protože i kdyby pomohla jedinému člověku, má smysl.

Prevence může být velmi nákladná a někomu se může zdát, že to jsou zbytečně vynaložené peníze, které by se určitě dali využít jinde a lépe, ale opak je pravdou. Finance vynaložené na vyšetřování, pátrání a odsouzení pachatele jsou mnohonásobně vyšší. Prevence je důležitá pro život nás i našich dětí, pro jejich ochranu, budoucnost a vlastně i pro ochranu našeho majetku a všeho co se snažíme ve svém životě vybudovat a vytvořit. Právě u dětí je krásně vidět jak je dnešní společnost kazí a ničí jejich hodnoty, které jsou kolikrát větší a nesobecké, na rozdíl od nás dospělých. Prevence kriminality je velmi důležitá a jejím hlavním cílem je zamezení kriminality, nebo alespoň její snižování.

1 Cíle a metodika práce

Cílem bakalářské práce je zhodnocení preventivních programů ve vybraných obcích a městech příbramského regionu, porovnání kriminality a účinnosti prevence. Budou vybrány obce s různým počtem obyvatel, různými kulturními možnostmi, druhy bydlení pro obyvatele obce a výskytu závadových a problematických osob. Důležitý vliv na kriminalitu má také dopravní obslužnost obce a blízkost větších měst, ze kterých je jednodušší a rychlejší přístup pro organizovaný zločin, ale i pro jednotlivce, kteří jezdí páchat trestnou činnost, právě do menších měst a obcí a v těch velkých se pak využívají větší anonymity a ukrývají se. U vybraných obcí bude za období cca tří let zjištěna kriminální činnost, její zvyšování nebo naopak její snižování. Dále budou zjištěny preventivní opatření a preventivní programy vybraných obcí a porovnáme, jaký vliv mají na kriminalitu v obci a jaká je jejich účinnost. Zaměříme se na preventivní program každé obce, který by měl být složen ze dvou hlavních částí. První část by se měla týkat všeobecné prevence, kterou je možno využít ve většině měst a obcí a druhá část by měla být zaměřena na svou vlastní rizikovou oblast a problematické obyvatele, které by měla mít každá obec zjištěné a dle vlastních možností neustále monitorované. Pokusíme se zjistit, zda tomu tak opravdu je, zda mají obce podchycené nejdůležitější problémy a podle nich upravené preventivní opatření. Také zda nelze některé programy upravit a zlepšit. Pokud bychom zjistili, že to tak není, budeme se snažit přijít na nevhodnější řešení při podchycení prevence a její co nejefektivnější využití.

Zamyslíme se nad souvislostí vývoje kriminality v souvislosti s počtem obyvatel, jejich vzděláním, jejich různorodostí a majetkovými poměry ve městech a obcích. Porovnáme kriminalitu v obcích, kde působí a má služebnu policie České republiky, nebo je zřízena obecní policie, s obcemi kde policie ani obecní policie není a pouze dojíždí v rámci své činnosti. Prevence kriminality se netýká pouze orgánů činných v trestním řízení, důležitou roli mají všichni občané, školy a mimoškolní aktivity, ale i neziskové organizace, podnikatelské subjekty a zájmová sdružení občanů, které ač se to nezdá, mohou velmi ovlivňovat náš život.

Při zpracování bakalářské práce bude použita metoda analýzy odborné literatury a zdrojů, metoda studia archivních a soudobých dokumentů, dále pak pomocí komparativní metody, bude vyhodnocena účinnost prevence kriminality v určitém období ve vybraných obcích. Metodou řízených rozhovorů s pracovníky jednotlivých institucí a obecních úřadů vybraných obcí, budou zjišťovány problémy s kriminalitou, její početnost a druhy kriminality, jejich preventivní programy, strategie a postupy při prevenci kriminality, přičemž cílem bude shrnutí předmětné problematiky a zamyšlení se nad funkcí prevence a její účinnosti, při boji s kriminalitou.

2 Struktura prevence kriminality

Při boji s kriminalitou a vytváření účinné prevence, je velmi důležité pochopení kriminality a co možná její největší porozumění. Tím, že pochopíme důvody k páčání trestných činů, máme velkou naději najít vhodnou a účinnou prevenci. Tím jak se vyvíjí technika, lidská společnost a rychlost při získávání informací, tím je kriminalita důmyslnější a je těžší jí účinně čelit. Proto se také prevence neustále vyvíjí, musí být pružná a přizpůsobivá vývinu kriminality. Je to takový nekonečný boj. Kriminalita je vždy o krůček před prevencí, která se vyvíjí podle ní. Sotva se podaří prevenci snížit kriminalitu na některém území, posune se kriminalita jinam. To samé platí o druzích trestné činnosti, sotva se díky prevenci podaří jeden druh trestné činnosti snížit, zvýší se jiný druh. Nejeefektivnější by bylo, kdyby prevence ničila kriminalitu již před jejím vznikem.

Roman Svatoš¹ ve své knize uvádí, že „Prevence kriminality je pokus o snížení trestné činnosti před jejím vznikem, nebo před jejím pokračováním”.

Jiří Nezkusil² ve své publikaci uvádí, že „Prevence je opatření v oblasti zabezpečení majetku, výchovné a vzdělávací práce. Jde o opatření a aktivity, které mají zabránit negativním vedlejším důsledkům. Jde o aktivity a protiopatření zaměřené k tomu, aby pachatelé trestných činů se jich nedopustili znovu”.

2.1 Rozdělení prevence kriminality

Prevence kriminality se rozděluje do několika skupin. Podle cíle, na který je zaměřena a podle druhu aktivit. Dále se prevence rozděluje podle obsahového zaměření.

---

¹SVATOŠ, R. *Kriminologie*, Plzeň, 2012, s. 87.

²NEZKUSIL, J. a kol., *Československá kriminologie*, Praha 1978, s.23.

2.1.1 Prevence podle cílového objektu

Podle cíle se prevence rozděluje do tří skupin³ – primární, sekundární a terciární prevenci.

Primární prevence je zaměřena především na pozitivní ovlivňování dětí a mládeže, ale i na širokou veřejnost. Zahrnuje programy jako je vzdělávací, výchovný, zdravotní a poradenské aktivity vedoucí ke zdravému životnímu stylu, nebo využívání volného času. Těžiště primární prevence je hlavně v rodině, ve škole, kdy nejde o zákazy, ale názornou ukázkou slušného chování a zdravých postojů.

Sekundární prevence je zaměřena na rizikové skupiny a na konkrétní osoby, u nichž je vysoká pravděpodobnost možnosti spáchání trestného činu, nebo jsou jinak ohroženy. Jako jsou alkoholici, narkomani, bezdomovci. Do této skupiny sekundární prevence, také patří osoby, kterým hrozí zvýšené riziko, že se stanou potencionální obětí. Jako jsou důchodci, děti. Nelze též opomenout rizikovější místa s vyšší pravděpodobností spáchání trestného činu, jako jsou nádražní haly, podchody, parky.

Terciární prevence je zaměřena na osoby, které se již staly pachateli a má za úkol předcházet jejich recidivě – pohrůzkou trestu, uložením ochranných opatření. Také má za úkol pomoci konkrétním obětem trestného činu, poradenskou činností, aby se nestali obětí opakovaně.

2.1.2 Prevence podle obsahového zaměření

Rozdělení prevence podle charakteristiky preventivních opatření a obsahového zaměření přímo souvisí a doplňuje se s rozdělením obsahovým, které se dělí na tři části – sociální a situační prevenci a prevenci viktinnosti.

---

³ ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*, Praha, 2004, s. 76.

Oldřich Matoušek a Andrea Kroftová⁴ ve své publikaci uvádějí, že :

Sociální prevence = je opatření, jímž se předchází sociálnímu selhání a tím pádem i ke kriminálnímu chování lidí, u kterých k sociálnímu selhání ještě nedošlo.

Situační prevence = jsou technická opatření, jimiž se případným pachatelům ztěžuje provedení trestného činu, nebo se jim jinak brání v provedení.

Prevence viktimmnosti = jsou opatření na pomoc obětem trestných činů, informační kampaně adresované občanům a organizacím, které jim pomáhají zvyšovat jejich bezpečnost a bezpečnost jejich majetku.

Tabulka č.1 Propojení prevence podle obsahového zaměření a podle cílového objektu⁵

PREVENCE	Sociální	Situační	Viktimmnosti
Primární	Opatření podporující zákonné jednání	Informace o možnostech obrany proti kriminalitě	Informace o chování v případě ohrožení
Sekundární	Opatření podle specifických rizikových skupin	Opatření – technická, organizační a ekonomická	Informace o ochraně před nejčastějšími druhy kriminality
Terciální	Opatření výchovná	Informování druhých o ochraně	Pomoc obětem trestných činů

Tabulka č.1 ukazuje přehled druhů prevence a jejich vzájemného vztahu.

³ ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*, Praha, 2004, s. 76.

⁴ MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*, Praha, 2003, s. 317-318.

⁵ ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*, Praha, 2004, s. 78.

2.1.3 Další kvalifikace prevence

Roman Svatoš⁶dále rozděluje prevenci dle další kvalifikace podle:

způsobu: kdy se na daném místě a v přesný čas na pachatele čeká, nebo kdy se kriminalitě předchází v rizikových místech

času:kdy preventivní opatření nastupuje před spácháním trestného činu, čímž je jejím prvořadým úkolem zabránění spáchání, nebo nastupuje po spáchání trestného činu, čímž má zamezit opětovnému spáchání trestného činu

použitých prostředků: opatření použitých prostředků rozděluje na právní, kdy je vyčkání a zadržení pachatele činností policie a mimoprávní, kdy si svůj majetek hlídají občané vytvořením hlídek

úrovně rozvíjení: kdy se preventivní činnost rozděluje podle místa působení, které může být místní, regionální nebo celostátní

druhu preventivního opatření: které se liší způsobem provedení. Může jít o organizační, technické, personální, výchovné

Pro zkvalitnění preventivních programů připravuje ministerstvo vnitra vytvoření map kriminality, které budou umístěny na stránkách ministerstva a budou obsahovat přehled o trestních činech, místech jejich spáchání a také budou zahrnovat přestupky v dopravě a veřejném pořádku. Podmínkou k vytvoření těchto map, je software, do kterého zaznamená svou činnost Policie ČR, obecní policie a ostatní instituce. Tím se také předpokládá zkvalitnění jejich činnosti.⁷

---

⁶SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*, České Budějovice, 2009, s. 39-40.

⁷MINISTERSTVO VNITRA ČR, *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 - 2015*, Praha, 2011, s. 19-22.

2.2 Definice základních pojmů v tématu prevence kriminality

Změny ve vývoji kriminality a dalších sociálně patologických jevů vyústily v roce 1993 usnesením vlády, kterým byl zřízen orgán odpovědný za vytvoření preventivní politiky Vlády ČR – Republikový výbor pro prevenci kriminality (RVPPK). Jehož prvním úkolem bylo vypracování návrhu preventivní politiky Vlády ČR, který obsahoval vymezení pojmu prevence, stanovení cílů a zásad na určenou dobu, vymezení působnosti určených výborů a dalších subjektů.⁸

Mezi významné právní normy České republiky upravující problematiku prevence kriminality patří ústavní zákon, trestní zákon, trestní řád, zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o přestupcích, zákon o policii České republiky, zákon o obecní policii, dále metodiky Ministerstva vnitra pro přípravu plánu prevence a vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, kterými se upravují plány prevence kriminality obcí na lokální úrovni prevence.

2.2.1 Kriminalita

Bezpečnostně-právní učebnice a skripta vymezují definici pojmu kriminalita jako „sociálně-patologický jev, který doprovází lidskou společnost a spolu s jejím vývojem se mění i její jevové formy“.⁹ Kriminalita se rozděluje dvěma způsoby. Jeden způsob ji vymezuje dle zákona, kdy trestní právo posuzuje trestné činy a vychází z nich při tvorbě právních norem. Druhý způsob kriminalitu vymezuje nezávisle na trestním právu. Za příčinu kriminality považujeme jev vyvolávající nedbalost nebo motiv ke spáchání trestného činu. Podmínkou kriminality jsou možnosti umožňující spáchání trestných činů. Příčina a podmínka kriminality spolu úzce souvisí.

---

⁸KONÍČEK, T., KOCÁBEK, P., KRICNER, V., KALIVODOVÁ, Z., ŠTĚPÁNEK, P. *Operátor městských kamerových systémů*, Praha, 2005, s. 9.

⁹ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*, Praha, 2004, s. 13.

2.2.2 Sociálně patologický jev

Jan Chmelík¹⁰ ve své publikaci uvádí, že „ Sociálně patologické jevy jsou definovány jako nejzávažnější poruchy v chování mládeže projevující se především jako narušení sociálních, a v důsledku toho též trestně-právních norem. Jedná se o poruchy, které se vyznačují určitou hromadností výskytu, stabilitou a rozšířeností při stejných sociálních podmínkách (srovnání Marešová, 1977) “.

Mezi sociálně patologické jevy patří nezaměstnanost, chudoba, poruchy chování, násilí, vandalismus, terorismus, šikana, kriminalita, rasismus, drogové závislosti, alkoholismus, prostituce, gamblerství atd.. Tyto jevy nepříznivě ovlivňují chování ve společnosti a hlavně u dětí.

2.2.3 Preventivní program

Preventivní program je program, který má připravený postup činností a úkolů, pro složky zajišťující prevenci kriminality. Tento program se sestavuje podle aktuálních policejních statistik, názorů od občanů, složení obyvatel ve městě, pro který se připravuje a podle subjektů prevence, jako jsou policejní oddělení a úřady. Preventivní program musí schválit zastupitelstvo města a lze na něj za dodržení určitých podmínek získat dotace od ministerstva vnitra.

2.2.4 Preventivní politika

Preventivní politika představuje kontrolu kriminality, zajištění informací pro veřejnost o ochraně před trestnou činností a pomoc obětem trestného činu. Dále představuje prevenci sociálně patologických jevů, jako je nezaměstnanost, chudoba a nejrůznější druhy závislostí (drogy, alkohol, hrací automaty).

Mezi subjekty preventivní politiky patří orgány činné v trestním řízení (policie, soudy, státní zastupitelství, vězeňství), orgány státní správy a samosprávy, zájmová sdružení občanů, podnikatelské subjekty, církve a samotní občané.

---

¹⁰CHMELÍK, J. a kol., *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha, 2003, s 17.

Hlavním cílem preventivní politiky je zvyšování bezpečí občanů a jejich spolupráci při snižování příčin kriminality a její závažnosti.¹¹

Jan Musil¹² a kol. ve své knize uvádí, že „Poznatků o způsobu páchaní trestných činů, lze využít v preventivní politice ke kriminalistické prevenci”.

2.2.5 Subjekty prevence

System prevence kriminality v České republice tvoří pět pilířů¹³ :

prvním pilířem jsou resortní programy prevence kriminality, které vycházejí z věcné působnosti jednotlivých ministerstev a ovlivňují tvorbu příslušné legislativy. Zaměřují se nejvíce na rodinnou politiku, politiku vzdělávání a politiky týkající se mládeže

druhým pilířem jsou programy nevládních a charitativních organizací, jejichž činnost je z větší části dotována z rezortních a městských dotačních zdrojů

třetím pilířem jsou preventivní aktivity bezpečnostních složek, jde o preventivní působení Policie ČR a obecní policie. Kdy ve městech vznikají poradny a informační služby, ve kterých fungují informační skupiny Policie ČR. Obecní polici mohou zřídit obecní zastupitelstva jako speciální orgán obce, kdy její hlavní činností je zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působení obce.

čtvrtým pilířem jsou aktivity podnikatelských subjektů, např. firmy, zabezpečovací techniky. Důležité místo v tomto pilíři mají komerční detektivní a bezpečnostní služby, které se zaměřují hlavně na situační prevenci, technické zabezpečení majetku občanů a fyzickou ostrahu majetku.

---

¹¹KONÍČEK, T., KOCÁBEK, P., KRICNER, V., KALIVODOVÁ, Z., ŠTĚPÁNEK, P. *Operátor městských kamerových systémů*, Praha, 2005, s. 9-11.

¹²MUSIL, J. a kol., *Kriminalistika*, Praha, 1990, s. 267.

¹³KONÍČEK, T., KOCÁBEK, P., KRICNER, V., KALIVODOVÁ, Z., ŠTĚPÁNEK, P. *Operátor městských kamerových systémů*, Praha, 2005, s. 11-13.

Mínusem pro bezpečnostní služby je, že nemají stanovená kritéria pro své pracovníky a také nemají státní dozor nad svou činností. Čímž vznikají problémy s jejich zaměstnanci a nezákonnými postupy, kterých se dopouštějí.

pátým pilířem jsou preventivní programy realizované samosprávnými orgány měst. Pro zpracování účinných preventivních programů je důležitá analýza bezpečnostní situace města. Tato analýza obsahuje údaje o kriminálních statistikách, názory občanů na pocit bezpečí ve městě, aktivity nevládních organizací a dalších institucích působících v oblasti sociální a situační prevence.

2.3 Policejní prevence

Community Policing = způsob ochrany místní komunity (obce), na kterém se aktivně podílejí všichni, kdo v místě žijí, pracují a spravují ho. Jde o postupy, které jsou založené na spolupráci policie, občanů, samosprávy a místních organizací, při kterých se hledají a společně přijímají řešení. Policejní prevence, je koncept policejní práce orientovaný na občany a zahrnuje několik různých činností, její pojetí lze vymezit následujícím způsobem^{14, 15}:

- policejní činnost je podřízena potřebám občanům města
- jde o komunikaci mezi policií a společností
- jde o partnerství mezi institucemi na úseku ochrany veřejného pořádku

Těchto činností lze dosáhnout konkrétními aktivitami jako je :

- hlídková služba
- okrsková služba – každý občan zná svého policistu

---

¹⁴SVATOŠ, R. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*, České Budějovice, 2010, s. 59-61.

¹⁵VESELÁ, M., POSPÍŠILOVÁ, K. *Strážník v okrsku*, Kladno, 2009, s 3-43.

- vytvoření informací pro občany na internetu o služebních obvodech, telefonních kontaktech
- preventivní přednášky na školách
- dny otevřených dveří – seznámit občany s prostředím na policejních služebnách, vytvoření recepce s civilním zaměstnancem, aby přicházející občan nebyl stresován přítomností uniformy

2.3.1 Bezpečnostní složky současnosti

Hlavní bezpečnostní složkou zajišťující potírání kriminality je Policie ČR, která jako ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a další úkoly v rozsahu a způsobem stanoveným právními předpisy. Činnost Policie ČR upravuje zákon č.273/2008 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Jedním z hlavních úkolů Policie ČR je chránit bezpečnost osob a majetek, zajišťovat veřejný pořádek a činit opatření k jeho obnovení, odhalovat trestné činy, jejich pachatele a konat vyšetřování.¹⁶

Filip Křepela¹⁷ ve své publikaci uvádí, že „Mezi klasickou policejní činností je ochrana života a majetku v podobě strážní a pořádkové služby, fyzického zabraňování trestné činnosti, ale také vyšetřování, stíhání a zadržování pravděpodobných pachatelů“.

O prevenci u Policie ČR se starají vyškolení policisté z preventivně informačních skupin, jejichž cílem je informovat občany o možnostech ochrany před trestnou činností a podílejí se na vytváření preventivních programů, které vycházejí ze situace v příslušném regionu.

---

¹⁶Zákon o Policii České republiky č. 273/2008 Sb., Praha, 2012, s. 3-8.

¹⁷DANČÁK, B., ŠIMÍČEK, V., KŘEPELA, F. *Bezpečnost České republiky*, Brno, 2002, s 214.

Při vytváření těchto programů je důležitá spolupráce Policie ČR a obecní policie. Je známé, že obecní policie má větší přehled o dění ve městě či obci, protože její pracovní území je pouze v rámci obce, zatím co policie má území pro svou pracovní činnost mnohem rozsáhlejší. Policie ČR je podřízena Ministerstvu vnitra a rozděluje se na útvary s působností na celém území České republiky a na útvary s územně vymezenou působností. Útvary policie zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta^{18,19}

Dále je zde Obecní policie, kterou zřizuje a zrušuje zastupitelstvo určitého města nebo obce k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce a spolupracuje s Policií ČR. Obecní policii řídí starosta obce, pokud zastupitelstvo nepověří jiného člena zastupitelstva. Činnost obecní policie upravuje zákon 553/1991 Sb., O obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Jejím úkolem je přispívat k ochraně bezpečnosti osob a majetku, dohlížet na dodržování právních předpisů, závazných vyhlášek a nařízení obce a podílet se na prevenci kriminality v obci. Obecní policie na rozdíl od Policie ČR nevyšetřuje trestné činy, a pokud se k některým ve své činnosti dostane, sepíše o celé události úřední záznam a předává vše k řešení právě Policii ČR. Obecní policie má dané zákonem, jak postupovat při podezření na spáchání trestného činu.²⁰

Neopomenutelnou bezpečnostní složkou zajišťující prevenci jsou soukromé bezpečnostní agentury. Služby agentur se rozdělují do dvou skupin detektivní - pátrací a hlídací - ochranné. Hlavní činností bezpečnostních agentur jsou fyzické ostrahy majetku, osob a objektů, pulty centrální ochrany- dálkové ostrahy objektů, a také doprovody cenných zakázek, převozy peněz a pořadatelské služby.

---

¹⁸CHMELÍK, J. a kol., *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha, 2003, s 36-42.

¹⁹Zákon o Policii České republiky č. 273/2008 Sb., Praha, 2012, s 3-12.

²⁰SKARKA, O., *Zákon o Obecní policii s podrobným komentářem*, Příbram, 2008, s 7-24.

Výhodou bezpečnostních agentur je, že jejich služby si může každý dle svého výběru objednat a smluvně zajistit. Nevýhodou může být cena, která by mohla značně narušit rozpočet organizací, nebo nedosažitelnost pro fyzické osoby.

Další nevýhodou je nedostatečná státní kontrola, pro agentury neplatí žádná legislativní úprava, která může zvyšovat riziko nezákonných postupů zaměstnanců agentur.

Zaměstnanci agentur většinou nemají ani minimální právní znalosti a mnohdy si neuvědomují, že nemají pravomoc, jako má policie a při rizikových situacích by se měli chovat jako kterýkoliv občan. Také hrozí riziko zaměnění uniformovaných zaměstnanců agentur s policií.

Některé hlídací agentury mají velmi podobné uniformy jako policie, a i když na nich nemají povinné znaky jaké policie má, přijdou hlavně starším občanům totožné. Tito občané jsou pak zklamaní z chování policie a vůbec si neuvědomí, svůj omyl, že nešlo o policii. V následující tabulce můžeme vidět přehled bezpečnostních složek současnosti.

Tabulka č.2 Bezpečnostní složky současnosti.^{21,22}

1990	Policie ČR	- upravuje zákon č.273/2008 Sb - celorepubliková působnost - podřízena ministerstvu vnitra
1990	Obecní policie	- upravuje zákon č. 553/1991 Sb. - působnost pouze ve městech a obcích , které ji zřídili - řídí ji starosta, nebo jiný pověřený člen zastupitelstva
1991	Soukromé bezpečnostní agentury	- není žádná legislativní úprava – teprve se připravuje - celorepubliková působnost - řídí ji osoba, které byla vydána živnostenským úřadem koncese

²¹ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*, Praha 2004, s. 85-90.

²²MAREK, J., *Systém soukromých bezpečnostních služeb a jejich problematika*, Kriminologická společnost 1991, č.5, s 7.

Jiří Němec²³ ve své publikaci uvádí, že „Činnost zaměřená na prevenci protiprávního chování předpokládá nejen znalost významných faktorů ovlivňujících sociální prostředí jedince, znaků charakterizujících jeho osobnost, ale i úrovně jejich vzájemné interakce”.

---

²³NĚMEC, J. *Psychopatie a kriminalita*, Praha, 1993, s. 68.

3 Kriminalita v minulosti a dnes

Historie přímo souvisí s přítomností. Jaká bude budoucnost záleží na tom, jaká byla minulost. V této kapitole se podíváme do historie nejen na kriminalitu a prevenci, ale také na bezpečnostní složky, které měli dříve na starosti prevenci kriminality.

3.1 Začátky kriminality a prevence

První zmínky o prevenci kriminality jsou již z období před naším letopočtem. Vznik městské policie je datován, ke 4.století před naším letopočtem v Athénách. Jednalo se o tzv. Skrytští lučištníky, což byly oddíly pořádkové služby, které měly na starosti bránit občany ve vnitřních částech měst.²⁴

Ve středověku byly bezpečnostní systémy značně různorodé, jak kvalitou, tak i způsobem. O bezpečnost ve městech se starali městští žoldnéři, kteří konali pořádkovou službu v ulicích a také hlídali městské vězení. Tuto službu vykonávali hlavně v dobách míru, za války nebo v situaci kdy bylo město v ohrožení, zůstávaly občané města takřka bez preventivní ochrany, žoldnéři se starali hlavně o ochranu panovníka nebo válečných zajatců. Proto mezi zvyklosti středověkých občanů patřila povinnost podílet se na stíhání zločinců. Žoldnéři se odpovídali panovníkům, nebo šlechtě, kteří měli výkon bezpečnostní služby ve své působnosti. Později tuto odpovědnost přebírala i nově vznikající města. Pro účinnější zajištění bezpečnosti i mimo města rozdělil panovník své území do jednotlivých regionů, a v každém regionu jmenoval úředníky s policejní a soudní pravomocí, kteří se mu odpovídali. Tento středověký model, se využívá i v současné době. Mezi složky starající se o ochranu poutníků mimo město na veřejných cestách, před vrahy a lupiči patřil i řád templářů, který vznikl v roce 1118.²⁵

---

²⁴NĚMEC, M. *Občan a policie*, Praha, 1996, s. 91.

²⁵MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva I*, Praha, 1997, s. 10- 45.

3.2 Kriminalita a prevence

Kriminalita se v minulosti moc nelišila od kriminality současnosti. Největší rozdíl je v páčání a v předmětu zájmu pachatelů. Jak se vyvíjela naše společnost, vyvíjely se druhy trestných činů a jejich spáchání. I v minulosti se potýkali hlavně s krádežemi, dále s podvody, hazardními hrami, kapsáři, podomním obchodem a podobně. Největším problémem bylo přepadávání lidí na cestách a v jejich okolí. To se snažili vyřešit hlídkami a placenými úseky, na kterých byl za poplatek zajištěn bezpečný průjezd. Toho to využívali hlavně kupci, bylo pro ně výhodnější zaplatit nějakou částku, než přijít o celý majetek, který vezli sebou. Dalším častým činem byli drobné krádeže, hlavně drůbeže a králíků. Tyto činy nejčastěji způsobovali trampský příživníci, cikáni, tuláci a uprchlí trestanci, proto tehdejší bezpečnostní složky měly za úkol, všechny podezřelé osoby zadržet a předat pověřeným úřadům. Ve městech měly za úkol bezpečnostní složky udržovat pořádek při veřejných slavnostech, shromážděních a hlavně na tržištích, aby nedocházelo ke rvačkám a kapesním krádežím. Dále museli kontrolovat doklady cizincům, kteří velmi často provozovali svou činnost jako hazardní hráči a podvodníci. A pokud byli za svou nepoctivou činnost vypovězeni ze země, členové bezpečnostních složek je eskortovali za hranice. Od poloviny 19. Století vykonávalo nejvíce preventivní službu četnictvo, které svým vojenským výcvikem, řádem a kázní vzbuzovalo respekt u „nekalých živelů“. Muži, kteří se hlásili k četnictvu, byli velmi přísně vybírání, ve většině případů šlo o bývalé vojenské důstojníky. V tehdejší době byla práce u četnictva velmi lukrativním zaměstnáním a také u obyvatel, mělo četnictvo velký respekt. Který byl podporován možnými tresty nejen za neuctivé chování k četníkům, neuposlechnutím jejich výzvy, ale i za zachycení jejich uniformy nebo jejich napadení.^{26,27}

---

²⁶MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva I*, Praha, 1997, s. 41- 70.

²⁷FARA, F. *Četnické vzpomínky*, Praha, 2002, s. 26-89.

V letech 1939 – 1942 byla také prevence řešena uvalením preventivní vazby jako krajním prostředkem proti problémovým osobám, jako byli zločinci z povolání, nebezpečné osoby a osoby, které opakovaně nedbaly uložených omezení. V roce 1942 byla tehdejším ministerstvem vnitra vydána vyhláška o preventivním potírání zločinnosti, která upravovala policejní dohled zaměřen na kriminální živly a také zvláštní ustanovení o cikánech.²⁸

3.3 Bezpečnostní složky v historii

Bezpečnostní složky se rozdělují do roku 1918 a v letech 1918 do 1945. Jednalo se o složky uniformované stráže, které se zabývali pořádkovou a strážní službou a neuniformovanou stráž, která zajišťovala zpravodajské služby. Bezpečnostní složky měli na starosti hlavně udržování veřejného pořádku, klidu na tržištích, pátrání po zločincích a pachatelích krádeží, vražd, asistence při popravách, kontroly cizinců, tuláků, žebráků a cikánů. Dohlíželi, aby se nerozmožily hazardní hry, skořápky, podvodné podomní obchody. Rozdělení bezpečnostních složek do roku 1918 a v letech 1918 až 1945 je vidět v následujících tabulkách č.3 a č.4.^{29,30,31,32,33}

---

²⁸MACEK,P.,UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III*, Praha, 1997, s. 34 – 60.

²⁹MACEK, P.,UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II*, Praha, 1999, s. 36-102.

³⁰MACEK,P.,UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policií I*, Praha, 2004, s. 26- 89.

³¹HUS, M.,MACEK, P.,TESÁREK, B.,UHLÍŘ, L., UHLÍŘ, R. *Z dějin evropských a jiných policejních sborů I*, Praha, 2002, s. 20- 109.

³²MACEK, P.,UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III*, Praha, 1999, s. 13-56.

³³FARA, F. *Četnické vzpomínky*, Praha, 2002, s. 27-130.

Tabulka č.3 Bezpečnostní složky do roku 1918

1368	Městští žoldnéři	- byli najímáni jako strážci bran, mostů, městských vinic
1529	Stadtguardia	- byla zřízena ve Vídni - povahou byla převážně vojenská
1650	Rumorwache	- požívala při výkonu služby značné právní ochrany
1791	Vojenský policejní strážní sbor	- nešlo o vojenskou policii, ale byla složena převážně z vysloužilých vojáků
polovina 19.století	Četnictvo	-šlo o bezpečnostní systém tehdejšího rakouského císařství - vykonávali systematickou bezpečnostní službu v terénu - výzvy četníka „Jménem zákona“ (ImNamen des Gesetzes) musel každý poslechnout

Tabulka č.4 Bezpečnostní složky v letech 1918 – 1945

Státní policejní úřady	- měli politické pozadí
Četnictvo	- bylo vojenský organizovaný strážný sbor podléhající ministerstvu války - mezi povinnosti patřilo udržovat klid, veřejný pořádek a bezpečnost - spolupracovali s celníky, kteří prováděli ostrahu státní hranice a asistovali při vlakových kontrolách
Obecní policie	-vznikla ve větších městech 1939 a byla určena pro udržení veřejného pořádku, bezpečnosti, ochraně osob a majetku - zaměřena na prevenci – zabránění porušení veřejného práva - zaměřena na represí - potlačení porušení práva zákonnými prostředky
Komunální policie	- patřila tam zdravotní, stavební a mravnostní policie, - starala se o provoz na chodnících -zanikla v roce 1945 vytvořením jednotného SNB
Protektorátní policie	- vznikla od roku 1944 sloučením četnictvem, státní policie a obecní policie

Jaroslav Čechura³⁴ ve své publikaci uvádí, že „Doba, v níž se pohybujeme, přináší některé nové jevy či projevy kriminality, které zasahují nejen do regionu, jenž je sledován“. Protože v historii v současnosti se kriminalita a její prevence netýká pouze některého regionu, ale dotýká se celého území státu a v současnosti se vyskytují případy, kdy se dotýká celého světa.

---

³⁴ČECHURA, J. Kriminalita a každodennost v raném novověku, Praha, 2008, s. 154.

4 Preventivní programy

V této kapitole se nezaměříme pouze na prevenční programy vybraných měst a obcí, ale také se podíváme, jestli výskyt kriminality, počet a druhy prevenčních programů mají vliv na počet obyvatel a velikost vybraného města a obce. Z příbramského regionu byly pro porovnání vybrány dvě různě velká města Příbram a Sedlčany a jedna obec Osečany.

4.1 Příbram

4.1.1 Charakteristika města

Příbram je okresní město ve středočeském kraji, ležící v nadmořské výšce 502 m, které leží jihozápadně 54 kilometrů od Prahy a protéká jí říčka Litavka. Příbram má 18 částí obce – Příbram I, Příbram II, Příbram III, Příbram IV, Příbram V-Zdaboř, Příbram VI-Březové Hory, Příbram VII, Příbram VIII, Příbram IX (Nová Hospoda), Brod, Bytíz, Jerusalemský, Jesenice, Kozičín, Lazec, Orlov, Zavržice, Žežice. V současnosti v Příbrami žije necelých 34 tisíc obyvatel, z nichž necelou třetinu tvoří cizinci, národnostní menšiny a etnika. Nejznámější je Příbram jako bývalé hornické město s fungujícím Hornickým muzeem, které je největší tohoto typu v České republice, dále je známé svým poutním místem na Svaté Hoře, které se nachází na kopci nad centrem města a vede k němu kryté schodiště. V nedaleké obci Bytíz se nachází věznice se stejným názvem, dříve vězni z této věznice pracovali v uranových dolech v nedaleké Příbrami. Funguje zde městská autobusová doprava, autobusová doprava i železniční doprava, která je využívána pro osobní a hlavně nákladní dopravu.

Příbramské letiště se nachází asi šest kilometrů na severovýchod od Příbrami a má hlavně sportovní a rekreační využití.

V Příbrami je také několik základních, středních a uměleckých škol a jedna vysokáškola.³⁵

Bezpečnost a prevenci kriminality v Příbrami zajišťuje Krajské ředitelství policie středočeského kraje -Preventivní informační skupina, obvodní oddělení Policie ČR a Městská policie Příbram- oddělení prevence kriminality, neziskové organizace, občanská sdružení a poradny města Příbram.

4.1.2 Statistika kriminality v Příbrami

Město Příbram má vypracovaný program prevence kriminality od Milana Fáry z oddělení prevence kriminality městské policie v Příbrami a je zpracován v souladu s Vládou ČR schválenou Strategií prevence kriminality. V tomto programu se vychází z aktuální analýzy trestné činnosti, statistik kriminality vytvořených z informací od Policie ČR Příbram, zkušenosti policistů a strážníků městské policie a informací od občanů.

Dle této analýzy byla v Příbrami celková kriminalita v roce 2009 o 29% vyšší než v roce 2010 a o 19 % vyšší než v roce 2011, v roce 2010 byla celková kriminalita nižší o 5 % než v roce 2011. Nejvíce trestných činů v Příbrami tvoří majetkové trestné činy, z celkového počtu je to více než 70%. V roce 2009 bylo zaznamenáno 35 loupeží, které poklesli v roce 2010 a 2011 na stejný počet 13. Majetkové trestné činy v roce 2011 mírně narostli oproti roku 2010 o 4,5% .

---

³⁵PŘÍBRAM, *O městě Příbram*[online]. 2012 [cit. 2012-11-5]Dostupný z WWW:<<http://www.pribram-city.cz/struk-menu.php?vid=916>>.

V roce 2011 došlo i k mírnému nárůstu krádeží vloupáním oproti roku 2010 a to o 2,7%, toto procento zvýšily krádeže vloupáním do obchodů, kterých bylo více o 16 případů než v loňském roce a to na celkem 28. Také krádeže vloupáním do restaurací se v roce 2011 zvýšilo o 100% a to ze 7 na 14. Narostlo i vloupání do rodinných domů, dokonce o 130% z 15 případů v roce 2010 na 35 případů v roce 2011. Naopak kleslo vloupání do bytů a to o 9 skutků. Další pozitivní věcí je, že se snižuje počet krádeží věcí z automobilů o 8% méně než v roce 2010, kapesních krádeží o 105% z 34 skutků v roce 2010 na 16 skutků v roce 2011. Dále se snížil počet trestných činů spáchaných mladistvými, od roku 2009 do roku 2011 se snížili z 22 trestných činů na 7. Z této analýzy také vyplývá, že nejčastěji se obětí trestného činu stávají ženy.

Jak můžeme vidět v tabulce č. 5 shrnutí počtu trestných činů a celkové kriminality na území města Příbram v letech 2009 až 2011.

Tabulka č.5 Analýza kriminality na území města Příbram v letech 2009 – 2011.³⁶

Rok	Vraždy	Majetkové trestné činy	Trestné činy spáchané mladistvými	Celková kriminalita
2009	-	1428	22	1854
2010	3	1013	8	1434
2011	0	1063	7	1507

³⁶Město Příbram., Městský program prevence kriminality na rok 2012, Město Příbram, 2011, s. 1-7.

Mluvčí krajského ředitelství policie stře dočeského kraje³⁷ uvedla, že objasňenost trestných činů v Příbrami je v průměru 25%. Tato nízká objasňenost je hlavně kvůli majetkovým trestným činům a to hlavně vloupání do různých objektů jako jsou sklepy, garáže, dílny a podobně, které se nejhůře prokazují, a tím narůstá procento neobjasňených případů. Dále uvedla, že nejvyšší podíl na majetkové trestné činnosti mají recidivisté.

Alfred Jüttner³⁸ ve své knize uvedl, že „Za příčinu kriminality však nelze považovat žádnou jednotlivou okolnost, jako je špatná výchova, nedostatek kontroly a organizace, alkoholismus, apod., avšak tyto skutečnosti v jistých seskupeních mohou ke vzniku kriminality přispět“.

4.1.3 Plán prevence kriminality

Dle metodiky přípravy plánu prevence kriminality³⁹ pokud chce město nebo obec dosáhnout na dotace ze státního rozpočtu, musí respektovat zásady, které byly schváleny ministrem vnitra v rámci programu prevence kriminality. Dotace jsou poskytovány na rok, pro který je vypracován plán prevence kriminality. To proto, že se kriminalita každý rok mění a tím vznikají nové problémy, které se musí řešit.

---

³⁷SCHINDLOVÁ, M., tisková mluvčí Krajského ředitelství policie Stře dočeského kraje, Příbram, 16.2.2011.

³⁸JÜTTNER, A. *O kriminologii a kriminalitě*, Praha, 1968, s. 99.

³⁹MINISTERSTVO VNITRA ČR, *Metodika přípravy plánu prevence kriminality obce na léta 2012 - 2015*, Praha, 2011, s. 11.

Obce musí vypracovat plán prevence kriminality obce, který obsahuje bezpečnostní analýzu složenou ze tří částí⁴⁰ :

- 1) část protiprávní – analýzu kriminality, vývoj trestné činnosti a přestupků a ukazatele, které s vývojem souvisí
- 2) část sociální – analýzu nezaměstnanosti v obci a chudoby
- 3) část institucionální – subjekty působící preventivně v obci a subjekty které ovlivňují možnosti bezpečnosti a veřejného pořádku

Část protiprávní tato část musí obsahovat údaje o trestných činech a přestupcích za určené roky. Musí obsahovat statistiku o pachatelích, o jejich věku, pohlaví, jestli se jedná o recidivu a také informace o věku a pohlaví obětí. Dále musí obsahovat data o druzích přestupků, které budou jak od obce (obecní policie) tak od Policie ČR.

Část sociální tato část musí obsahovat údaje o počtu vyplacených sociálních dávek – dávky v hmotné nouzi, příspěvky na živobytí, sociální příplatky, příspěvky na bydlení a počtu dávek mimořádné okamžité pomoci. Také musí obsahovat název lokality sociálně slabých, její stručný popis a přibližný počet obyvatel a jejich národnostní složení.

Část institucionální tato část by měla obsahovat informace o institucích v rámci sociálních věcí (kurátoři, poradci), o výchovných ústavech, věznicích, azylových domech, poradnách, noclehárnách a podobně, přehled aktivit charitativních a neziskových organizací, které mají svou činnost zaměřenou na problémové a rizikové skupiny, nebo na pomoc obětem trestné činnosti. Dále by měla obsahovat informace o školách, zájmových klubech a zařízeních, přehled sportovní a zájmové činnosti pro děti i pro dospělé.

---

⁴⁰MINISTERSTVO VNITRA, *Metodika přípravy plánu prevence kriminality obce na léta 2012-2015*, Praha, 2011, s. 1-11.

Cílem bezpečnostní analýzy je zviditelnění problémů, které se musí řešit, najít způsob řešení a subjekty které budou na realizaci spolupracovat, návrh finančního rozpočtu na navrhované opatření a rozdělení odpovědnosti za uskutečnění bezpečnostního plánu. Podmínkou na udělení dotace je vytvoření pracovní skupiny prevence kriminality a spolupráce města a Policie ČR. Aby byl plán závazný a mohl být financován z rozpočtu obce, musí konečnou verzi schválit zastupitelstvo nebo rada obce.

Při vytváření plánu prevence kriminality se vychází z Beccariových norem k zajištění kvality projektů na prevenci kriminality, jde o sedm kroků k úspěšnému projektu, které jsou uvedeny Příloze II.

4.1.4 Preventivní programy Policie ČR

Preventivní programy Policie ČR v Příbrami má na starosti preventivní informační skupina, jde o proškolené policisty, kteří chodí na různé semináře a přednášky do škol, do domovů důchodců ale i na semináře vypsane městem Příbram, které se nejčastěji konají v budově Městské policie Příbram, která se nachází na náměstí T.G.Masaryka v jednacím sále. Na těchto seminářích informují o možnostech nebezpečí a ohrožení, které na občany číhá a také je informují o možnostech těmto nebezpečím předcházet, nebo se jim bránit. Také učí své posluchače co udělat pokud se již něco stane, důležitá telefonní čísla na které se lze dovolat pomoci a jak správně spolupracovat s policií při podání trestního oznámení a všechny ostatní důležité informace pro oznamovatele. Seniors informují o nebezpečí loupežného přepadení, okradení nebo podvodu. Informují je o rizikových místech, které jsou svým umístěním, špatným osvětlením nebo odlehlostí na různá přepadení jako stvořená a senioři si to ani neuvědomují. Děti nejčastěji učí, jak se bezpečně pohybovat na silnici při chůzi nebo jízdě na kole, jak se správně rozhlédnout při přecházení a také jak se zachovat a pomoci pokud by se v jejich blízkosti stala nějaká nehoda.

Prevenční programy se dělí do několika skupin podle objektů, na který je prevence nasměrovaná, podle druhu nejčastější kriminální činnosti a také pro oběti trestných činů. Jde různé programy, přednášky, semináře, jejichž srozumitelnost je přizpůsobená věku občanů, pro které jsou vypracované. V tabulce č.6 je rozdělení na skupiny kterých se programy týkají a druhy kriminality, také druhy ohrožení, které tyto skupiny nejvíce ohrožují a názvy programů.

Tabulka č.6 Rizikové skupiny a druhy kriminality, druhy ohrožení pro dané skupiny a preventivní programy.^{41,42}

Rizikové skupiny a druhy kriminality	Druhy kriminality a možné ohrožení	Preventivní programy
Děti	šikana	Bezpečí pro děti
	drogy	
Senioři	podvody na seniorech	Senioři sobě
	násilí páchané na seniorech	
Doprava	chodci	Zebra se za tebe nerozhlédne Ajaxův zápisník
	cyklisti	
	řidiči	
Majetková kriminalita	kapesní krádeže	Obezřetnost se vyplatí
	zabezpečení vozidel	
Informační kriminalita	bezpečný internet	
Pomoc obětem trestných činů		Psychologické poradenství
Domácí násilí	Domácí násilí	Institut vykazání

⁴¹KŘÍHA, J., PINC, B., *Bezpečný život seniorů*, České Budějovice, 2011, s. 1-20.

⁴²KRAJSKÉ ŘEDITELSVÍ POLICIE STŘEDOČESKÉHO KRAJE, PREVENTIVNÍ INFORMAČNÍ SKUPINA, *Informace o práci preventivní skupiny*[online]. 2012 [cit. 2012-11-16] Dostupný z WWW:<<http://www.policie.cz/clanek/rady-policie-cr-a-informace-o-prevenci-143872.aspx>>.

Financování těchto programů většinou jde ze státního rozpočtu. Tyto programy a informace se dají nalézt na stránkách Krajského ředitelství policie středočeského kraje preventivní informační skupiny.

4.1.5 Preventivní projekty města Příbram

Jelikož obecní policie je orgánem obce a mezi její hlavní úkoly ze zákona patří podílet se na prevenci kriminality v obci má Městská policie Příbram oddělení prevence, které se stará o preventivní programy, získávání dotací a vypracovává městský program prevence.

Jak uvedl manažer prevence kriminality města Příbram⁴³, nelze opomenout, spolupráci na preventivních programech a seminářích s Policií ČR, Českou asociací pojišťoven, poradnou města Příbram, probační a mediační službou ČR, centrem adiktologických služeb Příbram-Magdaléna, azylovým domem města Příbram, úřadem práce a ostatních neziskových organizací a odborů města Příbram. Dále uvedl, že realizace některých preventivních opatření jsou celkem nákladné a bez dotací Ministerstva vnitra, by je nebylo možné realizovat, protože rozpočet města není na tolik vysoký, aby město mohlo vše financovat samo. Preventivní projekty města vycházejí z aktuální bezpečnostní analýzy, podle které zjistí, jaké druhy kriminality ve městě převládají a na jakých místech. Důležitým faktorem jsou i připomínky občanů. Kteří mají možnost se vyjádřit, ve které části Příbrami se cítí nejméně bezpečně a co je důvodem jejich negativních pocitů.

Město Příbram má preventivní semináře rozděleny do šesti skupin:⁴⁴

---

⁴³FÁRA, M., manažer prevence kriminality městské policie Příbram, Příbram, 29.3.2011.

⁴⁴Město Příbram, *Městský program prevence kriminality na rok 2012*, Město Příbram, 2011, s. 1-28.

Odborný seminář k zabezpečení majetku pro veřejnost

Tento seminář vznikl z důvodu majetkové trestné činnosti, nejčastějším cílem pachatelů této činnosti jsou garáže.

Škoda z této trestné činnosti se v roce 2011 vyšplhala k jednomu milionu korun. Dalším cílem majetkové kriminality jsou sklepy, u kterých škoda v roce 2011 přesáhla jeden milion korun. Také začínalo narůstat vloupání do obchodů, které je v roce 2009 dvojnásobné oproti roku 2010.

Tento projekt je zaměřen na komunity (majitelé garáží, majitelé chatků v zahrádkářských koloniích, obyvatelé bytových domů atd.)

Partneři toho projektu jsou:

Městská policie Příbram

Policie ČR

Asociace technických bezpečnostních služeb Grémium Alarm

Česká asociace pojišťoven

Ministerstvo vnitra ČR, odbor prevence kriminality

Cílem projektu je snížení vloupání, krádeží – majetkové kriminality, naučit komunity, kterých se to týká zabezpečení svého majetku a tím odradit možného pachatele od protiprávního jednání.

Aktivity projektu spočívají v uskutečnění semináře, kde se účastníkům představí možnosti efektivního zabezpečení s názornými ukázkami některých zabezpečovacích systémů. Další aktivitou bude vybudování veřejného osvětlení v rizikových místech a zvýšená hlídková činnost městské policie a Policie ČR.

Osvětlení rizikových míst – komplexů garážových stání

Tento seminář vznikl z důvodu vysoké majetkové trestné činnosti, konkrétně krádeže věcí z vozidel. Je sice pravda, že tato trestná činnost poklesla. V roce 2009 to bylo 476 skutků, v roce 2010 to bylo 291 skutků. O co poklesly krádeže z vozidel, zvýšil se počet vloupání do ostatních objektů, hlavně garáží, sklepů, dílen atd.

V roce 2011 se škoda z této trestné činnosti vyšplhala k jednomu milionu korun. Nejčastěji se tyto krádeže a vloupání stávají ve večerních a nočních hodinách. Tento projekt je zaměřen na majitele garážových stání a ostatní občany, kteří se v okolí garážových stání pohybují.

Partneři tohoto projektu jsou:

Městská policie Příbram

Policie ČR

Technické služby města Příbram

Česká asociace pojišťoven

Cílem projektu je snížení krádeží věcí z vozidel a škod na majetku vozidel v garážových stáních, zvýšení pocitu bezpečí občanů pohybujících se v těchto místech ve večerních a nočních hodinách, snaha o snížení vandalismu a odrazení možného pachatele od protiprávního jednání.

Aktivita projektu spočívají v uskutečnění rozšíření pouličního osvětlení v určených lokalitách, informování občanů o zvyšování rizika krádeže viditelným ponecháním věcí ve vozidlech, zvýšením hlídkové činnosti městské policie Příbram a Policie ČR ve večerních a nočních hodinách společnými hlídkami. Zřízením elektronické rubriky „Otázky a odpovědi s městskou policií“ mají občané možnost vyjádřit svůj názor o bezpečnosti ve městě a upozornit na problémy související s jejich bezpečností.

Projekt SDÍLENÍ, který je zaměřený na komplexní práci s rodinami, u nichž je riziko výskytu kriminálního chování u jejich členů

Tento seminář vznikl na základě zkušeností odborných sociálních pracovníků o negativních faktorech v rodinách s rizikovým chováním ovlivňující výchovu dětí.

Ukázalo se, že pro tyto rodiny platí určité společné charakteristiky, které vedou k zanedbávání potřeb dítěte a tím zvyšují riziko možnosti kriminálního chování dětí. Jedná se o rodiny se sociálními problémy jako je alkohol, kriminální chování některých členů, nízké příjmy způsobené nezaměstnaností, nebo hazardem a tím hrozící ztráta bydlení.

Jde o rodiny, které jsou pod kontrolou sociálně-právní ochrany dětí. Tento projekt je zaměřen na rodiny, ve kterých jsou děti s rizikovým chováním nebo již páchají kriminální činy.

Partneři tohoto projektu jsou:

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Probační a mediační služba ČR

Poradna města Příbram

Úřad práce

Azylový dům Města Příbram

Poradna pro rodinu a výchovní poradci

Magdaléna, o.p.s.

Cílem projektu je odstranění nebo snížení rizikového a kriminálního chování dětí ve vytypovaných rodinách a dlouhodobá práce se členy takové to rodiny.

Aktivity projektu spočívají v zařazení vytypovaných rodiny do tohoto projektu a dlouhodobá spolupráce s nimi. Součástí projektu bude posouzení rodiny a vypracování plánů, které by vedli ke změně ve fungování rodiny.

Pomohou jim poznat svá práva a povinnosti, zvládnout sociální dovednosti, zvýšit finanční gramotnost, které jim pomohou řešit problémy. Děti seznámí s možnostmi smysluplného trávení volného času v centrech pro děti jako je např. Q Klub. Vrcholem projektu bude společný víkendový pobyt celých rodin, za který budou rodiny platit pouze symbolickou částku.

Kurzy finanční gramotnosti pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Tyto kurzy se připravují na základě zvyšování se zadluženosti občanů, což potvrzuje i skutečnost Poradny města Příbram, na kterou se obracejí lidé žádající o radu při řešení svých finančních problémů. Jedná se hlavně o hrozby exekuce. Přístupnost půjček a úvěrů, reklamy finančních subjektů, které nám vnucují myšlenky o nejlepším řešení problémů další půjčkou, tím uvádějí občany do bludného kruhu, ze kterého se těžko vystupuje. Dalším důvodem vzrůstající zadluženosti je také nízká finanční gramotnost lidí. Je důležité zařadit do toho projektu nejen dospělé, ale také mládež a rodiny s nízkými příjmy, osoby bez zaměstnání a osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách.

Partneři tohoto projektu jsou:

Poradna města Příbram

Úřad práce

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Probační a mediační služba ČR

Magdaléna, o.p.s.

Cílem projektu je zvýšit finanční gramotnost u občanů, informovat je o problematice dluhů a možnostech negativních dopadů při nesplácení, o riziku exekuce.

Aktivita projektu spočívají v uskutečnění kurzů zaměřených na informování občanů o prevenci vzniku zadluženosti, o problematice dluhů. Osoby do kurzů budou rozděleny do skupin podle sociálních skupin. Rozdělí se na studenty, matky v azylových domech, osoby dlouhodobě nezaměstnané, klienty užívající návykové látky, osoby propuštěné z výkonu trestu. Nedílnou součástí projektu je otevření speciálního dluhového poradenství, které provozuje město Příbram.

Rizika virtuální komunikace

Tento seminář vznikl z důvodu rozšiřující se kybernetické šikany, případů kdy jsou osoby zmanipulované prostřednictvím internetu. Dostupnost internetu, rozvoj výpočetní techniky a potřeba její dostupnosti se stalo součástí snad všech obyvatel. Ale již málo kdo zná rizika s tím spojená. Lidé si ani neuvědomí, jak moc nahrávají zlodějům, násilníkům a sexuálními deviantům, když na facebooku a podobných veřejných sociálních sítích o sobě zveřejňují informace a fotky.

Když píšou, kde bydlí, kdy chodí domů a s kým. Schovávají se za anonymitu počítače a jsou ochotni o sobě prozradit věci, které by jinak nikomu neříkali. Bohužel stále častěji se takto baví čím dál mladší děti, které jsou důvěřivé a snadno se mohou stát obětí vydírání nebo zneužití. Na druhou stranu tím, že se děti seznámí, s počítačovou technikou již ve škole mají mnohdy více informací o možných rizicích, které virtuální prostředí přináší.

Partneři tohoto projektu jsou:

Odbor sociálních věcí města Příbram

Občanské sdružení ITYTAKY

Městská policie Příbram

Výchovní poradci příbramských základních škol

Poradna pro rodinu

Cílem projektu je snížení kriminality páchané prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Zvýšit informovanost uživatelů těchto technologií o zásadách bezpečného chování při virtuální komunikaci a tím znesnadnit páchání protiprávního jednání tímto způsobem a snížit možnost stát se obětí trestného činu.

Aktivity projektu spočívají v uskutečnění odborných seminářů, kde hlavní témata budou o rizicích virtuální komunikace. Seminářů se zúčastní děti se svými rodiči, aby se poskytnuté informace dozvěděli obě skupiny a zároveň se tím posílila jejich vzájemná vazba.

Také se tohoto projektu zúčastní děti, ze sociálně slabých rodin, které mají poruchy chování a mají malé právní vědomí.

Bezpečný život seniorů

Tento seminář vznikl z důvodu přibývajících případů protiprávního jednání, páchaném na seniorech. Většinou jde o majetkovou trestnou činnost, jako jsou podvody a loupežná přepadení. Pachatelé těchto činů využívají důvěřivosti této skupiny lidí a také jejich stáří. Senioři se již nedokážou tolik bránit fyzickému útoku. Často žijí osamoceně a každého kdo je k nim milí a povídá si s nimi, považují za dobrého člověka, důvěrně si s ním povídají a jsou ochotni ho pustit do bytu.

Partneři tohoto projektu jsou:

Městská policie Příbram

Policie ČR

Vysoká škola evropských a regionálních studií

Poradna města Příbram

Občanské sdružení TILIUS

Cílem projektu je informovat seniory o zásadách bezpečného chování a tím předcházet možnost stát se obětí trestného činu a tím snížit pachatelům možnost protiprávního jednání. Zvýšit pocit bezpečí u seniorů, zvýšit jejich právní vědomí a posílit jejich důvěru v policii.

Aktivity projektu spočívají v seminářích, kde se senioři dozvědí o možnostech předcházení stát se obětí přepadení nebo podvodu. Dozvědí se informace jak se zachovat pokud se již tak stane. Budou informováni také o možnostech zabezpečení svého majetku. Dostanou brožuru, ve které jsou všechny základní informace ze semináře. A také členové občanského sdružení TILIUS, seniorům předvedou ukázky sebeobran.

Manažer prevence kriminality města Příbram⁴⁵ dále uvedl, že pro zvýšení pocitu bezpečí občanů a pro zlepšení místní znalosti problémů v jednotlivých částech města má městská policie Příbram rozdělené město do sedmi okrsků. Každý okrsek má svého strážníka okrskáře, který se v něm v rámci své pracovní náplně pohybuje. Cílem tohoto rozdělení je, aby každý občan znal svého strážníka, měl důvěru se na něj při jakémkoliv problému obrátit o pomoc nebo o radu. Na internetových stránkách městské policie Příbram si mohou občané svého okrskáře najít i kontakt na něj a také jeho pracovní dobu, po kterou ho mohou ve svém okrsku potkat. Každý strážník okrskář má svoji e-mailovou adresu, aby mu občané mohli posílat svoje připomínky a případné stížnosti.

V předchozích letech 2009 a 2010 se v rámci městského programu prevence kriminality, řešili projekty:⁴⁶

rozšíření městského kamerového systému

projekt informování občanů

kurz bezpečného chování a sebeobran pro rizikovou skupinu žen

poradna pro oběti trestné činnosti a odborné sociální poradenství

pilotní projekt dalšího profesního vzdělávání strážníků

---

⁴⁵FÁRA, M., manažer prevence kriminality městské policie Příbram, Příbram, 29.3.2011.

⁴⁶Město Příbram, *Hodnotící zpráva o plnění koncepce prevence kriminality města na léta 2009 až 2011*, Město Příbram, 2011, s. 1-16.

V tabulce č.7 jsou shrnuty preventivní projekty města Příbram na rok 2012⁴⁷

Tabulka č.7 Preventivní projekty města Příbram

Preventivní program	Cílová skupina	Cíl projektu
Odborný seminář k zabezpečení majetku pro veřejnost	-komunity – majitelé garážového stání, pohybující se občané v těchto místech -oběti trestných činů	-snížení majetkové kriminality-krádeží, vloupání - přesvědčit občany pro lepší zabezpečení majetku -odrazení potencionálního pachatele
Osvětlení rizikových míst-komplexů garážových stání	- majitelé garážových stání -pohybující se občané v těchto místech	-snížení škod na majetku a kriminality -zamezení vandalismu -odrazení potencionálního pachatele
Projekt SDÍLENÍ	-rodiny s dětmi s rizikovým chováním nebo páchající kriminální činy	-snížení kriminálně rizikového chování ve vytypovaných rizikových rodinách
Kurzy finanční gramotnosti pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	-mládež a dospělí ohrožený sociálním vyloučením	-zvýšit finanční gramotnost -informovat o problematice zadluženosti
Riziko virtuální komunikace	- děti -rodiče	-informovat o virtuálních rizicích -snížení kriminality páchané komunikačními technologiemi
Bezpečný život seniorů	-občané starší 60 let	-informovat o zásadách bezpečného chování -snížení kriminality páchané na seniorech

⁴⁷Město Příbram, *Městský program prevence kriminality na rok 2012*, Město Příbram, 2011, s. 1-28.

4.1.6 Ostatní subjekty podílející se na prevenci kriminality města Příbram

Nemalý podíl na potírání kriminality a prevence kriminality mají ve městě neziskové organizace, občanská sdružení, sociální služby a poradna města Příbram.

Jedná se o ⁴⁸:

Magdalena – centrum adiktologických služeb

Nezisková organizace, která pracuje s uživateli návykových látek, za daných pravidel, které musí dodržovat obě strany. Nabízejí svým klientům výměny použitých injekčních stříkaček za sterilní, poskytují jim možnost uvařit si čaj, kávu, nebo instantní polévku, jde o takzvaný potravinový servis.

Klienti se mohou vysprchovat, nebo vyprat prádlo, takzvaný hygienický servis. Dále jim poskytují informace z oblasti sociálních a zdravotních témat. V centru pro klienty pracuje kontaktní pracovník, který jim odpovídá na dotazy, poslouchá jejich starosti a radosti, snaží se klienty motivovat ke změně jejich rizikového chování. Pracovníci centra Magdalena pracují interně i externě. Centrum Magdalena má i preventivní programy ve školách. Kde seznamují děti se svojí prací a hlavně s negativními důsledky užívání drog a jiných návykových látek. Cílem centra je snížit zdravotní a sociální rizika s užíváním drog a dopady na veřejnost.

ITYTAKY –občanské sdružení

Je zaměřeno na děti a mládež ohrožené sociálně patologickými jevy a jejich aktivity ve volném čase. Také na rodiče dětí- klientů. Dobrovolníci ITYTAKY pracují podle programu 5P –pomoc, podpora, přátelství, péči, prevenci. Tento program je založen na budování dlouhodobého přátelského vztahu mezi dobrovolníkem a dítětem-klientem, kdy dobrovolník nabízí dítěti pomoc, podporuje ho v trávení volného času návštěvou kina, divadla a podobně.

---

⁴⁸MĚSTO PŘÍBRAM, Koncepce prevence kriminality města na léta 2012 až 2015, Příbram, s. 20-40.

Dítě-klient se učí navazovat a udržovat přátelský vztah, budovat důvěru a trávit svůj volný čas. Cílem občanského sdružení je rozvíjet dobrovolnickou práci s dětmi a mládeží, které jsou ohrožené sociálně patologickými jevy.

Bedna –sociální služba

Tato sociální služba je poskytována ambulantní formou dva dny v týdnu. Jedná se o nízkoprahové zařízení, které se snaží o sociální začlenění dětí a mládeže ve věku 11-20 let z Příbrami a blízkého okolí, z různých sociálních a etnických skupin a o změnu jejich způsobu života. Pomáhají svým klientům řešit problémy a pomoc v krizových situacích. Dále nabízejí volnočasové aktivity- sportovní hry, práce s počítačem, hudební programy, výlety, poznávací akce a preventivní programy zaměřené na škodlivost drog. Cílem sociální služby je předcházení vzniku rizikového chování dětí a mládeže, zvyšování schopnosti zvládat obtížné situace a posilování hodnot vzdělání.

TILIUS –občanské sdružení

Toto občanské sdružení provozuje výcvikové i vzdělávací centrum. Nabízí kurzy sebeobrany nejen pro ženy, specializované kurzy a přednášky pro školy s názvem „Zásady bezpečného chování s ukázkami sebeobrany“. Cílem toho občanského sdružení je vyplnění volného času mládeže sportem, naučení slabších spoluobčanů a žen zásadám bezpečného chování, základům sebeobrany a tím získání pocitu bezpečí a vyššího sebevědomí.

Poradna města Příbram – sociální služba

Jde o registrovanou sociální službou, která poskytuje poradenskou službu pro oběti trestné činnosti a domácího násilí.

Ve spolupráci se sdružením pro probaci a mediaci poskytuje poradenství v oblastech bydlení, práva, obrany proti diskriminaci a dluhové poradenství.

Tyto služby jsou důvěrné a nezávislé a jsou pro občany poskytovány zdarma. Cílem této služby je pomoc a podpora ohroženým osobám trestnou činností a domácího násilí, za účelem prevence a sociálního začlenění.

4.1.7 Celkové shrnutí účinnosti prevence kriminality v Příbrami

Příbram patří mezi největší město příbramského regionu, které je neustále ovlivňováno hornickou minulostí, blízkou věznicí Bytíz a poměrně krátkou vzdáleností od hlavního města Prahy. Z celkového počtu obyvatel je nezanedbatelná část obyvatel národnostních menšin a etnik, dále sociálně slabých rodin. Analýza kriminality ukazuje, že nejvíce Příbram trápí majetkové trestné činy, především krádeže vloupáním do rodinných domů a do ostatních objektů. U těchto krádeží není moc vysoké procento objasnění.

Dále analýza ukazuje pozitivní výsledky, že je celková kriminalita oproti roku 2009 nižší. Sice stoupl vloupání do rodinných domů, ale naopak kleslo vloupání do bytů. Poklesli i kapesní krádeže a počet trestných činů u mladistvých. Občané města jsou v preventivních programech informováni o zabezpečování majetku, o bezpečném chování, což má vliv na snižování možností pro pachatele v páchání trestné činnosti.

Také preventivní programy zaměřené na dostatečné osvětlení a rozšíření městského kamerového systému vychází z analýzy kriminality a z informací od občanů. Jak se již ukázalo v předchozích letech, tyto opatření velmi úspěšně chrání majetek před potencionálními pachateli. Kriminalita v takto zabezpečených místech klesá, ale někdy se ukáže, že se pouze přemístila na místa, která taková zabezpečení nemají.

Za snížením majetkové kriminality a kapesních krádeží jsou také preventivní programy zaměřené na děti a mládež, které je učí smysluplně trávit volný čas, učí je co je správné, učí je zvládat stresové situace a zvládat agresivní chování. Tím se sníží nejen kriminalita, ale také se zlepší chování dětí ve školách, sníží se šikana a agresivní chování dětí. Funkčnost těchto programů není vidět hned, ale ukazuje se postupně během několika let.

Rosamarie Portmannová⁴⁹ ve své publikaci uvádí, že „Sociálně agresivní děti často působí sebevědomě, ale ve skutečnosti jsou nejisté a proto také velmi závislé na mínění druhých. Častým motivem agresivního chování takových dětí bývá pokus o překonání vlastního pocitu slabosti“.

Aby preventivní programy byly co nejvíce účinné, je velmi důležitá spolupráce občanů města. A to nejen při zabezpečování svého majetku, ale také svou všímavostí a zájmem k negativnímu dění v jejich okolí.

4.2 Sedlčany

4.2.1 Charakteristika města

Město Sedlčany leží jižně 60 kilometrů od Prahy v jihovýchodní části příbramského okresu, vzdálené od Příbrami 35 kilometrů a jsou třetím největším městem tohoto okresu. Nachází se v nadmořské výšce 321m v takzvané Sedlčanské kotlině na soutoku potoku Mastník a Sedleckého potoka. Sedlčany mají dalších 17 částí obce – Doubravice, Hradištko, Libíň, Oříkov, Sestrouň, Solopysky, Třebnice, Vítěž, Zberaz. Počet obyvatel je v Sedlčanech přes sedm a půl tisíce. Sedlčany jsou nejvíce známé svými průmyslovými závody a jejich výrobky jako jsou Sedlčanské strojírny, Povltavské mlékárny – hermelín, lučina, KDS – nože, nůžky. Najdeme zde i Sedlčanskou kotlinu - známé přírodní motokrosově závodiště. Součástí Sedlčan je Červený Hrádek, gotická tvrz později přestavěná na zámek v novogotickém stylu. Asi devět kilometrů od Sedlčan je skanzen lidových staveb ve Vysokém Chlumci, kam vedou pěší a cyklistické trasy.

---

⁴⁹PORTMANNOVÁ, R. *Jak zacházet s agresivitou*, Praha, 1996, s. 72.

Autobusovou dopravu zajišťují veřejné autobusové linky a železniční dopravu ve směru zajišťuje jednokolejová regionální trať směr Sedlčany – Olbramovice a zpět. Ve městě jsou dvě základní školy, gymnázium, umělecká škola a dvě střední odborná učiliště.⁵⁰

Bezpečnost a prevenci kriminality v Sedlčanech zajišťuje Krajské ředitelství policie střeďočeského kraje - Preventivní informační skupina, obvodní oddělení Policie ČR a Městská policie Sedlčany, neziskové organizace a občanské sdružení.

4.2.2 Statistika kriminality v Sedlčanech

Město Sedlčany nemá vypracovaný program prevence kriminality. Při vytváření preventivních opatření se vychází z aktuální analýzy trestné činnosti Policie ČR Preventivně informační skupiny Příbram, zkušenosti policistů Obvodního oddělení PČR Sedlčany, strážníků městské policie a informací od občanů. Tyto informace se zpracovávají na bezpečnostní radě města Sedlčany a dle výsledků se postupuje ve vytváření preventivních opatření.

V roce 2009 bylo na Sedlčansku spácháno 360 trestných činů, z toho bylo 34% objasněno. Recidivisté spáchali 30% z této trestné činnosti. V roce 2010 bylo spácháno 403 trestných činů, což je více o 38% než v roce 2009. V roce 2011 se kriminalita snížila na celkový počet 345 a z toho bylo objasněno 39 %, to je 135 případů. Největší podíl z celkové trestné činnosti na Sedlčansku je majetková kriminalita, hlavně trestné činy vloupání. Jde okolo 60% z celkového počtu kriminality a to jak v roce 2009,2010 tak i v roce 2011. V roce 2010 bylo nahlášeno 121 případů vloupání, především do chat, do obchodů, domů a bytů. Vysoké číslo také tvoří vykradená vozidla, jednalo se o 54 případů.

---

⁵⁰SEDLCANY, *Struktura města Sedlčany*[online]. 2012 [cit. 2012-11-28]Dostupný z WWW:<<http://www.mesto-sedlcany.cz/taxonomy/term/933>>.

V roce 2011 bylo nahlášeno 62 případů vloupání, což je méně než v loňském roce. Také šlo hlavně o vloupání do chat, obchodů, bytů. Vykradených vozidel v tomto roce bylo 29. Vyplývající pozitivní věcí je, že se v Sedlčanech kriminalita snížila, nejen celkově, ale hlavně v jednotlivých trestných činech. Jak ukazuje tabulka č.8 je zde shrnuta celková analýza kriminality na území města Sedlčany.

Tabulka č.8 Analýza kriminality na území města Sedlčany v letech 2009 – 2011⁵¹

Rok	Majetková kriminalita	Vloupání	Násilné trestné činy	Trestné činy mladistvých	Trestné činy recidivistů	Celková kriminalita
2009	216	108	19	4	38	360
2010	242	121	16	3	46	403
2011	208	62	21	3	34	345

4.2.3 Preventivní programy Policie ČR

Preventivní programy Policie ČR v Sedlčanech zajišťuje stejně jako v Příbrami Krajské ředitelství policie Středočeského kraje-preventivně informační skupina Příbram. Tyto programy jsou zaměřené na přednášky a semináře pro občany ohrožené kriminalitou, především přednášky a programy připravené pro děti, formou přednášek ve školách (blíže popsáno viz kapitola 4.1.3)

---

⁵¹SCHINDLOVÁ, M., tisková mluvčí Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Příbram, 16.2.2011.

4.2.4 Preventivní projekty města Sedlčany

Sedlčany nemají vypracovaný plán prevence kriminality, proto nejsou zařazené do programu dotací Ministerstva vnitra a veškeré preventivní programy města jsou hrazené z městského rozpočtu. Preventivní programy, vycházejí z aktuální bezpečnostní situace ve městě, z aktuálních připomínek občanů a z jednání bezpečnostní rady města, kde jednají zástupci města se zástupci Policie ČR a obecní policie. Některé programy jsou sezónního charakteru. Veškeré preventivní programy, jsou pružné a přizpůsobují se aktuální kriminalitě ve městě.

Bezpečné vchody

Tento program je zaměřen na uzamčení vchodových dveří panelových a bytových domů v nočních hodinách. Především v zimních měsících dochází k nastěhování bezdomovců do suterénu a sklepů panelových a bytových domů. U těchto osob se pak velmi těžko docílí nenavracení se do suterénních prostor domů, které tyto osoby používají k přespávání. Po těchto osobách zůstávají v domech staré papíry, obaly od alkoholu a výrazný zápach. Jedním ze způsobů jak zabránit vstupu těchto osob, jsou pravidelné policejní kontroly a druhým způsobem jsou uzavřené vchodové dveře, čímž se zamezí těmto osobám vstup do domu. Také dochází k vykrádání sklepů a kočárkáren. Tento projekt se týká všech obyvatel panelových a bytových domů.

Cílem tohoto projektu je lepší zabezpečení panelových a bytových domů. Zamezení usazení závadových osob, snížení majetkové kriminality.

Aktivity projektu spočívají v informování obyvatel pomocí místního tisku a přednášek o možných rizicích při neuzavřeném vchodu. Hlídky městské policie v pravidelných nočních obchůzkách kontrolují uzavřenost vchodových dveří. Uzavřené dveře označí zelenou samolepkou s datem kontroly. Neuzavřené dveře označí červenou samolepkou, na kterou napíše zjištěnou závadu a také datum kontroly. Městská policie vede evidenci zabezpečených a nezabezpečených vchodových dveří.

Markety

Tento program je zaměřen na snížení majetkové kriminality v nákupní zóně v Sedlčanech a u obchodů v centru města. Na drobné krádeže v obchodech a marketech, na odcizení věcí z vozidel na parkovišti a také na podvodné nabízení zboží a obtěžování občanů těmito obchody na parkovišti u obchodů a marketů. Parkoviště v nákupní zóně Sedlčan jsou častým cílem romských rodin, příjíždějících z nedaleké Příbrami. Tyto rodiny obtěžujícím způsobem nabízejí nakupujícím občanům v marketech různé nekvalitní zboží, většinou jde o parfémů nebo drobnou elektroniku.

Cílem projektu je snížení krádeží v marketech, kapesních krádeží a podvodného obchodu. Tento projekt je zaměřena na občany, především na starší občany, kteří bývají důvěřivější a častěji se stávají obětí těchto prodejců. Dále na informování zaměstnanců o postupech při zadržení pachatele krádeže. Snížení podvodného prodeje romských občanů.

Aktivity projektu spočívají v informovanosti občanů o bezpečném chování při setkání s možnou kriminální činností. Dále ve fyzické hlídkové činnosti městské policie v prostorách marketů a na parkovišti marketů. Tyto kontroly jsou zvýšeny v období letních prázdnin a před velikonočními a vánočními svátky.

Děti

Preventivní projekty zaměřené na děti jsou z větší části upravené na přednášky ve školách, především o škodlivosti užívání drog, alkoholu a jiných návykových látek. Také poskytnutí informací o druzích kriminality, způsobu chování a zachování se v krizových situacích a při kontaktování policie. Tyto přednášky ohodnotili studenti tercie víceletého gymnázia v Sedlčanech (Gymnázium a střední odborná škola ekonomická Sedlčany, Nádražní 90) především kladně. Přednáška se jim zdála zajímavá, poučná a také zábavná. Dozvěděli se informace o škodlivosti drog, alkoholu a jiných návykových látek, informace ze života a z praxe, které by se jinak nedozvěděli.

Také se dozvěděli něco o práci u policie. Měli možnost pokládat otázky a hledat možná řešení.(Přesné hodnocení studentů viz. Příloha II).

Při preventivních programech pro děti úzce spolupracují složky IZS – hasičský záchranný sbor ČR, zdravotní záchranná služba, Policie ČR, městská policie. Tyto přednášky jsou spojené s názornou ukázkou vozidel a techniky těchto sborů. Děti se mohou podívat na vyprošťovací techniku hasičského vozu, vyvést se na plošinu, vyzkoušet neprůstřelnou helmu a vestu, zkusit mluvení do vysílaček i zapnutí výstražného světla - majáky a zvukového signálu– siréna a blíže se seznámit s činností těchto složek.

Každý rok se pro děti připravuje dětské dopravní hřiště, kde se děti učí základní dopravní značky, pravidla při jízdě na kole na silnici, že musí mít helmu a jak moc je pro jejich zdraví důležitá. Vyzkouší si jízdu i přecházení na světelné signály – semaforey, dozví se důležitá telefonní čísla a informace o poskytnutí první pomoci. Žáci pátých tříd 1 Základní školy Sedlčany (1. Základní škola Sedlčany, Primáře Kareše 68) ohodnotili dopravní hřiště velmi pochvalně. Líbila se jim praktická část, kde se naučili, důležitost nošení helmy a proč, pravidlo pravé ruky, pravidla bezpečné jízdy a že nesmí ohrožovat ostatní účastníky silničního provozu. V písemné části si vyzkoušejí, co umí o dopravních značkách, co by měli mít na kole za vybavení a teoretickou část formou krátkého testu a praktickou zkouškou z bezpečné jízdy na kole. (Názory dětí o bezpečnosti při jízdě na kole viz Příloha III.)

Cílem těchto projektů je seznámení dětí a mládeže se škodlivostí drog a jiných návykových látek, seznámení se s bezpečným chováním na silnici, nejen na kole a informování o tom jak se zachovat v krizových situacích a poskytnutí první pomoci.

Veřejný pořádek

Preventivní programy zaměřené na veřejný pořádek se snaží zmírnit znečištění města, kdy jsou vysypané odpadkové koše, poškození květinové výzdoby ve městě, hluk v nočních hodinách, poškozování dopravních značek, rozbíjení skleněných informačních nástěnek a jiného drobného majetku města, nebo majetku soukromých osob.

K tomuto poškozování dochází nejčastěji o víkendech ve večerních a nočních hodinách, mladými osobami pod vlivem alkoholu, procházejícími mezi kluby provozující diskotéku, nebo jinou hudební produkci.

Dále je projekt zaměřen na klid a pořádek v budově městské ubytovny, kam město stěhuje neplatiče z městských bytů a sociálně slabé občany. Pořádek na autobusovém nádraží a parkoviště mezi domy na sídlištích.

Cílem tohoto projektu je zabránění nebo snížení poškozování a ničení majetku města a majetku soukromých osob. Exemplární potrestání osob poškozujících, nebo znečišťujících cizí majetek a veřejný pořádek, protože se jinak tyto činy se těžko prokazují. Tento projekt je především zaměřen na mladistvé a mladé občany města a problematické osoby ze sociálně slabých rodin a problematických rodin.

Aktivity projektu spočívají ve zvýšené hlídkové službě Policie ČR a městské policie ve vybraných rizikových lokalitách a ve společných prostorách městské ubytovny. Nasměrování kamerového systému do vybraných lokalit a přidání veřejného osvětlení do těchto lokalit.

Jak uvedl vedoucí odboru krizového řízení⁵², dokázání poškození majetku osobám je velmi obtížné, zvláště ve večerních a nočních hodinách. Osoby velmi často nosí přes obličej přetažené kapuce a tím se znesnadňuje jejich identifikace. Kamery kamerového systému města mají nastavené presety, kterými sledují určitá nastavená místa a v nastavených intervalech se sami otáčejí. Toto nastavení je funkční vždy, když není možnost, aby u kamerového systému fyzicky seděl strážník městské policie, který obsluhuje kamery manuálně.

---

⁵²KUNDRLÍK, J., Vedoucí krizového odboru Sedlčany, Sedlčany, 14.7.2012.

Ostatní projekty

Ostatní projekty spadají svojí charakteristikou do sezónních projektů. Tyto projekty se uskutečňují pouze v určitém období. Jde například o preventivní kontroly na hřbitově. Tyto kontroly provádí hlídka městské policie několikrát denně v období „Dušiček“, v období vánočních svátků a v období velikonočních svátků.

V tuto dobu se na hřbitově pohybuje spousta osob, které navštěvují své hroby a hroby svých blízkých a nosí na ně květiny, ozdoby a drobné upomínkové předměty. V tuto dobu se také hřbitovy stávají místem, kam směřují zloději a vandalové.

Také narůstají krádeže věcí z vozidel, stojících u hřbitovů, kde si lidé v domněnání, že se brzy vrátí, nechávají své tašky a kabelky, které se stávají lákadlem pro zloděje.

Aby se předešlo vandalismu, poničení náhrobků a hrobů, kontroluje Policie ČR a obecní policie v nočních hodinách okolí hřbitova, uzamčení hřbitovních vrat a jestli se po hřbitově nepohybují osoby. Cílem tohoto projektu je snížení majetkové trestné činnosti, snížení vandalismu a odrazení možných pachatelů.

V letních měsících má policie zvýšené kontroly dětských hřišť ve večerních a nočních hodinách především o pátcích a sobotách. V těchto hodinách dětská hřiště vyhledává mládež, která zde popíjí alkohol, kouří a v některých případech také užívají drogy. Ráno maminky, které přijdou se svými dětmi si na hřiště hrát, nacházejí zde prázdné lahve od alkoholu, papíry a někdy i použité injekční stříkačky. Cílem tohoto projektu je zamezení poranění dětí na dětských hřištích a snížení znečištění veřejného pořádku jak na hřištích tak v jejich okolí. Preventivní kontrolou mladistvých osob pohybujících se ve vybraných lokalitách, byly několikrát odhaleny osoby na útěku z výchovných ústavů a osoby hledané policií.

V tabulce č.9 jsou shrnuty preventivní projekty města Sedlčany

Tabulka č.9 Preventivní projekty města Sedlčany⁵³

Preventivní program	Cílová skupina	Cíl projektu
Bezpečné vchody	-majitelé bytů v bytových a panelových domech	- zamezení vstupu závadových osob -snížení majetkové kriminality-krádeží, vloupání -odrazení potencionálního pachatele
Markety	- občané pohybující se v těchto místech -zaměstnanci marketů	-snížení krádeží, kapesních krádeží, podvodného obchodu -odrazení potencionálního pachatele
Děti	-děti a mladiství	-informování o škodlivosti drog a jiných návykových látek -informování o bezpečném chování na silnici -informování o poskytnutí první pomoci
Veřejný pořádek	-mladé osoby a osoby pohybující se na veřejných místech	-snížit poškozování majetku města -zabezpečení veřejného klidu a pořádku ve vybraných lokalitách
Ostatní projekty	-občané města	-snížení majetkové kriminality -zamezení poranění dětí -snížení znečištění dětských hřišť

---

⁵³ŠTEMBERKOVÁ, P., Vlastní poznatky autorky, Sedlčany, 14.ledna 2013.

4.2.5 Ostatní subjekty podílející se na prevenci kriminality města Sedlčany

V Sedlčanech se na prevenci kriminality mimo složek policie, podílí také občanské sdružení Magdalena a Maranatha.

Magdalena – centrum adiktologických služeb

Nezisková organizace, která pracuje s uživateli návykových látek, za daných pravidel, které musí dodržovat obě strany. Nabízejí svým klientům základní pomoc v podobě informačního, potravinového a sociálního servisu a výměnu použitých injekčních stříkaček za sterilní, za účelem snížení zdravotních rizik (více v kapitole 4.1.4). V Sedlčanech působí terénní pracovníci, kteří dojíždí z Příbrami jeden den v týdnu a v určený čas. Jejich hlavním úkolem je monitorování drogově závislých, udržení stávajících klientů a pomoci jim podle terénního programu a dále navázat nové kontakty s uživateli drog.⁵⁴

Maranatha – občanské sdružení

Maranatha je křesťansky orientované sdružení, které se snaží o výchovu a vzdělávání v duchu křesťanských principů a poznávání Boha. Jejím úkolem je seznámit občany o principech zdravého životního stylu a zdravého způsobu života. Informovat o potravinách zdravé výživy a jejich tepelném zpracování a přípravě. Dalším úkolem Maranathy je práce s dětmi a mládeží, práce s národnostními menšinami a problematickými dětmi. Boj proti drogám a alkoholu. Provozují klub Pathfinder, kde se děti scházejí a učí se organizovat svůj volný čas, seznamují se s různými zájmovými činnostmi, s přírodou a učí se zásadám slušného chování a vzájemnému pomáhání.⁵⁵

---

⁵⁴KNUTH, F., Průběh monitoringu v Sedlčanech za rok 2011 a 2012, 2012, s. 1-4.

⁵⁵MARANATHA, *Stanovy Maranathy*[online]. 2013 [cit. 2013-01-06] Dostupný z WWW:<<http://www.maranatha.cz/stanovy/>>.

4.2.6 Celkové shrnutí účinnosti prevence kriminality v Sedlčanech

Město Sedlčany je třetí největší v příbramském regionu. Obyvatel národnostních menšin a etnik zde žije velmi málo, ani sociálně slabých zde tolik není. V nezaměstnanosti se řadí mezi nejnižší z příbramského regionu 8,74%.⁵⁶

Problémem Sedlčan je nedaleké město Příbram, ze kterého přijíždějí většinou skupiny Romů nebo jiné organizované skupiny a páchají zde trestnou činnost.

Analýza kriminality ukazuje, že nejvíce Sedlčany trápí majetkové trestné činy, především krádeže vloupání do chat, do restaurací a obchodů a do bytů. Nejvíce z majetkové kriminality tvoří počet vykradených vozidel.

Dále analýza kriminality ukazuje pozitivní výsledky, celková kriminalita je oproti roku 2009 nižší. Zejména poklesl počet vloupání a to o celých 100%. Občané města jsou v preventivních programech informováni o zabezpečování svého majetku, o bezpečném chování, což má vliv na snižování možností pro pachatele v páchání trestné činnosti.

Obnova veřejného osvětlení a jeho rozšiřování do méně osvětlených lokalit a rozšíření městského kamerového systému vychází z analýzy kriminality, ze zkušeností policie a z informací od občanů. Jak se již ukázalo v předchozích letech, tyto opatření velmi úspěšně chrání majetek před potencionálními pachateli. Kriminalita v takto zabezpečených místech klesá.

---

⁵⁶SEDLCANY, *Nezaměstnanost v Sedlčanech*[online]. 2013 [cit. 2013-01-10]Dostupný z WWW:<<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=541281>>.

4.3 Osečany

4.3.1 Charakteristika obce

Obec Osečany se nachází v jihovýchodní části příbramského okresu v nadmořské výšce 361 m cca 40 kilometrů od Příbrami, severně od města Sedlčany cca 5 kilometrů a protéká jím potok Mastník. Části obce jsou dvě - Paseky a Velběhy. V současné době mají 260 obyvatel. Osečany jsou známé rozhlednou Drahoušek 48 metrů, postavenou na kopci nad obcí. Dále je v obci renesanční tvrz přestavěná na trojkřídlý zámek, u kterého je rozsáhlý zarostlý a zpustlý park. Park i zámek nejsou veřejnosti přístupny.

. Autobusovou dopravu zajišťují veřejné autobusové linky. V obci není škola a děti z obce dojíždí do Sedlčan nebo do Neveklova. V Osečanech je několik drobných živnostníků-řemeslníků a pila na zpracování dřeva.⁵⁷

Prevenici v obci zajišťuje Policie ČR obvodní oddělení Sedlčany. Obecní policii obec zřízenou nemá.

4.3.2 Statistika kriminality v Osečanech

Jak uvedl starosta obce⁵⁸ v obci je velmi nízká kriminalita, jde pouze o pár případů za rok a obec si nevede žádné statistiky (asi tak jeden dva případy za rok). Z důvodu velmi nízké kriminality a nízkého rozpočtu obce, není v obci vypracován ani žádný preventivní program. Velký přínos v takto nízkém počtu trestných činů vidí starosta v malosti obce a znalosti všech obyvatel navzájem.

---

⁵⁷OSEČANY, *Archiv obce Osečany*[online]. 2012 [cit. 2012-12-10]Dostupný z WWW:<<http://www.osecany.cz/dsp/archiv=0&p1=2066>>.

⁵⁸PECHAČ, P.,Starosta obce Osečany, Osečany, 14.7.2012.

Preventivně zde působí Policie ČR občasnými kontrolami a to hlavně v letních měsících na parkovišti u rozhledny Drahoušek, kde v předchozích letech došlo k pokusu o vloupání do zaparkovaného vozidla. Spolupráci s policií si starosta velmi chválí.

5 Celkové zhodnocení prevence kriminality

Jak z předchozích kapitol vyplývá, největší počet kriminality je v Příbrami, kde je také nejvyšší počet obyvatel a tím poměrně velká anonymita, a největší procento sociálně slabých občanů a národnostních menšin a etnik.

Také objasněnost kriminality je poměrně nízká, pouze kolem 25%. Z analýzy vyplývá pozitivní skutečnost, že v Příbrami klesá celková kriminalita a kriminalita mladistvých. Prevenci zajišťuje Policie ČR, městská policie, město Příbram a občanská sdružení.

V Sedlčanech, které nejsou největším městem příbramského regionu, ale ani nepatří mezi nejmenší, se počet kriminality, pohybuje přibližně ve stejné rovině. Výrazný podíl na počtu kriminality mají osoby, které do Sedlčan dojíždí páchat trestnou činnost z nedaleké Příbrami. Jak v Příbrami, tak i v Sedlčanech je největší procento kriminality majetková trestná činnost. I v Sedlčanech vyplývá z analýzy, že celková kriminalita klesla a objasněnost trestných činů se pohybuje kolem 38%. Prevenci nejvíce zajišťuje městská policie, město Sedlčany, Policie ČR a občanská sdružení.

Obec Osečany je nejmenší obcí z vybraných měst a obcí. Počet kriminality je v obci takřka nulový a obec si nevede žádnou statistiku. Většina obyvatel se v obci zná a nikdo cizí se v obci skoro nevyskytuje. Obec nemá žádné preventivní programy.

V tabulce č.10 jsou shrnuty celkové informace o kriminalitě a prevenci.

Tabulka č.10 celkové shrnutí

	Příbram ⁵⁹			Sedlčany ⁶⁰			Osečany ⁶¹		
Počet obyvatel	33800			7 550			260		
Preventivní programy	ano			ano			ne		
V letech	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Celková kriminalita	1854	1434	1507	446	403	345	-----	-----	-----
Objasněnost v průměru	25 %			38%			-----		

⁵⁹Město Příbram., Městský program prevence kriminality na rok 2012, Město Příbram, 2011, s. 1-7.

⁶⁰SCHINDLOVÁ, M., tisková mluvčí Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Příbram, 16.2.2011.

⁶¹PECHAČ, P., Starosta obce Osečany, Osečany, 14.7.2012.

Závěr

Kriminalita se vyvíjela s naší společností a jak je známo z historie, již naši předkové se snažili ji předcházet a snižovat. Ve starověku se zájmy vladaře a jeho pomocníky dělili podle situace, zda šlo o mír nebo válečný stav. Při válečném stavu byly jiné priority než ochrana před zloději a jinými živly. Muselo se hlavně bránit území před nepřáteli, kteří se ho chtěli zmocnit a ovládnout. Ale v dobách míru byl zájem tehdejší společnosti zaměřen na prevenci a ochranu obyvatel. Tím že se zloději a vrazi tolik nedostali za hradby měst, své činnosti vykonávali na cestách, přepadávali, loupili a vraždili. Proto vznikl nový druh prevence, ochrana na cestách, sice se za bezpečný přejezd platilo, ale pro mnohé obyvatele a hlavně kupce a obchodníky, to bylo stále výhodné.

Největší vývoj bezpečnostních složek zajišťujících prevenci byl kolem poloviny 19. století vznikem četnictva. Jejich hlavním úkolem bylo působit preventivně a jednalo se o vojenský strážný sbor. Proto bylo velmi těžké se k četnictvu dostat, jednou z hlavních podmínek byla vojenská služba a důstojnická hodnost. Šlo o velmi lukrativní zaměstnání, které navíc mělo u obyvatel velký respekt a tento respekt byl i podporován přísným zákonem, který velmi tvrdě trestal každého, kdo by neuposlechl příkazu četníka nebo ho nějakým způsobem napadl.

V současné době největší subjekty prevence tvoří Policie ČR a městská policie, tyto subjekty prevence jsou ukotvené zákonem, dalším důležitým subjektem prevence jsou bezpečnostní agentury (zákon se teprve připravuje) a občanské a neziskové sdružení a organizace, ve kterých pracují většinou dobrovolníci ve svém volném čase. Důležitým faktorem přípravy prevence kriminality u občanských a neziskových organizací je spolupráce s policií. Současná prevence kriminality se vytváří podle druhu kriminality, míst kde ke kriminalitě dochází v největším rozsahu a také podle skupin občanů které jsou kriminalitou nejvíce zasaženi.

Pro města a obce připravuje ministerstvo vnitra metodiky pro přípravu plánu prevence kriminality, které jim napomáhají při vypracování plánu prevence kriminality a zařazením do programu ve kterém se mohou ucházet o státní dotaci na své preventivní programy. Tyto plány se vypracovávají každý rok, dle aktuálnosti kriminality.

Dále ministerstvo vnitra připravuje strategie prevence kriminality v České republice, jejímž obsahem je vysvětlení základů prevence, druhů subjektů zapojených do boje s kriminalitou, nástroje k dosažení největší efektivity prevence a druhy dotačních programů.

Z velké části preventivní programy občanských a neziskových organizací jsou zaměřeny na práci s dětmi, poskytují jim informace o bezpečném chování, o možnostech trávení volného času, seznámí je s prací policie, škodlivosti drog a jiných návykových látek a také informace jak nejlépe poskytnout pomoc. Tyto programy jsou především připraveny pro děti, ze sociálně slabých rodin a děti z národnostních menšin. Ovšem to nevylučuje zapojení všech dětí, ba naopak. Děti se tím učí vzájemné toleranci a ohleduplnosti. Pro děti se dále připravují preventivní programy, které jsou interpretovány ve školách a jsou přizpůsobené věku dětí. Programy určené menším dětem jsou spíše zaměřené na bezpečnost na komunikacích a bezpečné chování při styku s cizími lidmi a pro starší děti a mládež se programy zaměřují na škodlivost kouření, užívání alkoholu, drog a jiných návykových látek a na důsledky, které užívání těchto látek způsobují.

Důležitou součástí jsou preventivní programy určené seniorům a různých skupin občanů (majitelů garáží, obyvatelům domů atd.)

Jak vyplývá z provedeného zjištění a porovnání, počet kriminality a preventivních programů má přímý vliv na počet a složení obyvatel ve městech a obcích. V největším posuzovaném městě Příbram s nejvyšším počtem obyvatel, je nejvyšší počet kriminality a také největší počet preventivních programů. Dokonce Město Příbram má vypracovaný plán prevence kriminality a na své preventivní programy čerpá dotace z ministerstva vnitra. Na druhou stranu má Příbram nejnižší počet objasněných případů kriminality, jen kolem 25%.

Což je zřejmě způsobeno vysokým počtem obyvatel a tím získanou anonymitou. Nemalý vliv na počet kriminality a její objasněnost má také blízká věznice Bytíz a dobrá dosažitelnost hlavního města.

Sedlčany nepatří mezi nejmenší, ale ani mezi největší město příbramského regionu. Kriminalita se zde drží dlouhodobého průměru a spíše mírně klesá. Ve městě dobře funguje spolupráce s občany, kteří si všímají dění ve svém okolí a není pro ně problém, při podezřelém dění zvednout telefon a zavolat na policii.

Dobrá znalost policie obyvatel města velmi napomáhá při podchyzení cizích a závadových osob, které se čas od času ve městě vyskytnou. A také je velkým přínosem při hodnocení přehlednosti u problematických osob, které ve městě žijí. Veškeré preventivní programy města jsou hrazeny z městského rozpočtu, město nemá vypracovaný program prevence kriminality a jeho preventivní programy se vytvářejí průběžně v návaznosti na kriminalitu ve městě. Objasněnost kriminality v Sedlčanech je kolem 38%.

Dále z provedené zjištění se ukazuje, že nejmenší ze zkoumaných obcí Osečany, nemá vypracované žádné preventivní programy, nemá městskou policii ani koordinační smlouvu s jiným městem a hlavně má nejnižší kriminalitu. Z tohoto porovnání vyplývá, že čím menší počet obyvatel, tím je větší místní znalost obyvatel a nízká takřka nulová kriminalita.

Určitě by stálo za to, aby se obyvatelé větších měst, více zajímali o dění ve svém okolí, o své sousedy, o preventivní programy a poskytované informace, které pomohou snížit počet trestných činů, nebo pomohou občanům snížit riziko, že se stanou obětí trestného činu.

Z následujícího vyplývá, že efektivita prevence kriminality je poměrně vysoká, ale tím spíše by se měli preventivní programy neustále upravovat podle nárůstu kriminality. Dalším důležitým prvkem v boji s kriminalitou by mělo být stále informování občanů o hrozících možnostech ze strany kriminality a také větší zaměření na děti a mládež. Především seznamováním s informacemi o bezpečném chování, formou přednášek a hrami.

Tato bakalářská práce by mohla být využita jako inspirace, nebo osnova pro některá města a obce, které by rády vytvořily své vlastní preventivní programy a hledají pomoc při jejich vytváření. V této práci jsou shrnuty preventivní programy, financované dotacemi z ministerstva vnitra, ale i programy, které si obce financují ze svého rozpočtu. Také programy, které zajišťuje Policie ČR, městská policie a neziskové organizace.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ČECHURA, J. *Kriminalita a každodennost v raném novověku*. 1. vyd. Praha : Argo, 2008. 366 s. ISBN 978-80-257-0049-5.
2. DANČÁK, B., ŠIMÍČEK, V. *Bezpečnost České republiky*. 1.vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2002. 287 s. ISBN 80-210-3009-7.
3. FARA, F. *Četnické vzpomínky*. 1.vyd. Praha : RadanLášek-Codyprind, 2002. 134 s. ISBN 80-902964-4-0.
4. HUS, M., MACEK, P., TESÁREK, B., UHLÍŘ, L., UHLÍŘ, R. *Z dějin evropských a jiných policejních sborů I*. 1.vyd. Praha : Policehistory, 2002. 217 s. ISBN 80-86477-08-8.
5. CHMELÍK, J. A KOLEKTIV. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1.vyd. Praha : Portál, 2003. 208 s. ISBN 80-7178-739-6.
6. JÜTTNER, A. *O kriminologii a kriminalitě*. 1. vyd. Praha : Orbis, 1968. 216 s.
7. KONÍČEK, T., KOCÁBEK, P., KRICNER, V., KALIVODOVÁ, Z., ŠTĚPÁNEK, P. *Operátor městských kamerových systémů*. 1. vyd. Praha: Armexpublishings.r.o, 2005. 131 s. ISBN 80-86795-18-7.
8. KŘÍHA, J., PINC, B. *Bezpečný život seniorů*, 1. vyd. České Budějovice : České Budějovice, 2011. 24 s. ISBN 978-80-86708-83-6.
9. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policí I*, 1.vyd. Praha : Police history, 2004. 215 s. ISBN 80-86477-26-6.
10. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva I*, 1.vyd. Praha : Themis, 1997. 178 s. ISBN 80-85821-52-4.

11. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II*, 1.vyd. Praha : Police history, 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.
12. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III*, 1.vyd. Praha : Police history, 2001. 230 s. ISBN 80-86477-01-0,
13. MAREK, J. *Systém soukromých bezpečnostních služeb a jejich Problematika*, Kriminologická společnost, Praha, 1991 č.5, 7 s.
14. MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A., *Mládež a delikvence*, 2. vyd. Praha : 2003. 344 s. ISBN 80-7178-771-X.
15. MUSIL, J. *Kriminologie*, 1. vyd. Praha : Naše vojsko, 1990. 267 s. ISBN 80-206-0094-9.
16. NEZKUSIL, J. A KOL., *Československá kriminologie*, 1. vyd. Praha : Panorama, 1978. 272 s.
17. NĚMEC, J. *Psychopatie a kriminalita*, 1. vyd. Praha : MV ČR Centurion, 1993. 73 s. ISBN 80-901121-7-X.
18. NĚMEC, M. *Občan a policie*, 1. vyd. Praha : Naše vojsko, 1996. 311 s. ISBN 80-206-0524-X.
19. PORTMANNOVÁ, R., *Jak zacházet s agresivitou*, 1. vyd. Praha : Portál, 1996. 104 s. ISBN 80-7178-094-4.
20. SKARKA, O. *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*, 2. vyd. Příbram : Příbramská tiskárna s.r.o, 2008. 224 s.
21. SVATOŠ, R. *Kriminologie*, 1. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2012. 290 s. ISBN 978-80-7380-389-6.
22. SVATOŠ, R. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*, 1. vyd. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. 174 s. ISBN 978-80-86708-21-8.

23. SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*, 1. vyd. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. 118 s. ISBN 978-80-86708-81-2.
24. *Úplné znění Zákon o Policii České republiky č. 273/2008 Sb.*, 6. vyd. Praha : Armexpublishing, 2012. 88 s. ISBN 978-80-87451-16-8.
25. VESELÁ, M., POSPÍŠILOVÁ, K., *Strážník v okrsku*, 1. vyd. Kladno : Společně k bezpečí o.s., 2009. 43 s.
26. ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*, 1. vyd. Praha : Armexpublishing, 2004. 146 s. ISBN 80-86795-05-5.

Elektronické zdroje

1. *Krajskéředitelství policie střeđočeského kraje – preventivní informační skupina* [online]. 2012 [cit. 2012-11-16]. Dostupný z WWW:<<http://www.policie.cz/clanek./rady-policie-cr-a-informace-o-prevenci-143872.aspx>>.
2. *Maranatha- stanovy* [online]. 2013 [cit. 2013-01-06]. Dostupný z WWW: <[http:// www. Maranatha.cz/stanovy/](http://www.Maranatha.cz/stanovy/)>.
3. *Město Příbram –struktura* [online]. 2012 [cit.2012-11-05]. Dostupný z WWW:<http://www.pribram-city.cz/struk-menu.php?vid=916>.
4. *Město Sedlčany – O městě více* [online]. 2012 [cit. 2012-11-28]. Dostupný z WWW:<http://www.mesto-sedlcany.cz/taxonomy/term/933>>.
5. *Obec Osečany- O obci*[online]. 2012 [cit. 2012-12-10]. Dostupný z WWW:<<http://www.osecany.cz/dsp/archiv=0&p1=2066>>.
6. *Sedlčany – nezaměstnanost* [online]. 2013 [cit. 2013-01-10]. Dostupný z WWW:<<http://www.risy.cz/vyhledavace/obce/detail?zuj=541281>.

Ostatní zdroje

1. BECCARIOVY NORMY. Dolnosaská zemská rada pro prevenci, 31. říjen 2005.
2. MAGDALÉNA. Průběh monitoringu v Sedlčanech za rok 2011 a 2012, Příbram 2012, 5 s.
3. MĚSTO PŘÍBRAM. Hodnotící zpráva o plnění koncepce Prevence kriminality města na léta 2009 až 2011, Příbram, 2011, 16 s.
4. MĚSTO PŘÍBRAM. Městský program prevence kriminality na rok 2012, Příbram, 2012, 20 s.
5. MĚSTO PŘÍBRAM. Koncepce prevence kriminality města na léta 2012 až 2015, Příbram, 2011, 56 s.
6. MINISTERSTVO VNITRA. Metodika plánu prevence kriminality Obce na léta 2012-2015, Praha, 2011, 11 s.
7. MINISTERSTVO VNITRA. Strategie prevence kriminality v České Republice na léta 2012 až 2015, Praha, 2011, 31 s.
8. ŠTEMBERKOVÁ, P. Vlastní poznatky autorky, Sedlčany, 14.ledna 2013.

Dotazování odborníci

- FÁRA, M., manažer prevence kriminality Městská policie Příbram, Příbram, 29.března 2011.
- KUNDRLÍK, J., vedoucí odboru krizového řízení město Sedlčany, Sedlčany, 14. července 2012.
- PECHAČ, P., starosta obce Osečany, Osečany 3. prosince 2012.
- SCHINDLOVÁ, M., tisková mluvčí krajského ředitelství policie Středočeského kraje Příbram, Příbram, 16.února.2011.

Seznam tabulek

1. Tabulka č. 1: Propojení prevence podle obsahového zaměření a podle cílového objektu
2. Tabulka č. 2: Bezpečnostní složky současnosti
3. Tabulka č. 3: Bezpečnostní složky do roku 1918
4. Tabulka č. 4: Bezpečnostní složky v letech 1918-1945
5. Tabulka č. 5: Analýza kriminality na území města Příbram v letech 2009-2011
6. Tabulka č. 6: Rizikové skupiny a druhy kriminality, druhy ohrožení pro dané skupiny a preventivní programy
7. Tabulka č. 7: Preventivní projekty města Příbram
8. Tabulka č. 8: Analýza kriminality na území města Sedlčany v letech 2009-2011
9. Tabulka č. 9: Preventivní projekty města Sedlčany
10. Tabulka č. 10: Celkové shrnutí

Seznam příloh

1. Příloha I: Beccariovy normy
2. Příloha II: Názory žáků tercie víceletého gymnázia Sedlčany
3. Příloha III: Názory žáků pátých tříd 1ZŠ Sedlčany

Přílohy

PŘÍLOHA I

Beccariovy normy⁶²

k zajištění kvality projektů na prevenci proti kriminalitě

Beccariovy normy zahrnují pravidla a požadavky na kvalitu plánování, provádění a hodnocení programů a projektů na prevenci proti kriminalitě. Vztahují se přitom na následujících sedm hlavních pracovních kroků projektu:

1. popis problému
2. analýza podmínek vzniku problému
3. stanovení preventivních cílů, projektových cílů a cílových skupin
4. stanovení opatření k dosažení cíle
5. koncepce projektu a provedení projektu
6. kontrola realizace a dosažení cíle projektu (evaluace)
7. závěry a dokumentace

Beccariovy normy nabízejí návrhovatelům, aktérům a jiným nositelům zodpovědností a prevenci proti kriminalitě návod pro zajištění kvality jejich preventivního jednání proti kriminalitě. Má to zaručit, aby

- a. se plánování, provádění a kontrola projektů na prevenci proti kriminalitě orientovalo podle kvalitativních kritérií uváděných ve vědě a literatuře
- b. projekty byly koncipovány tak, aby byly zásadně evaluovatelné
- c. vědečtí experti, znalci, zadavatelé a poskytovatelé finančních prostředků (při návrzích projektů) disponovali odbornými podklady k odhadnutí cílenosti a kvality projektů

Beccariovy normy popisují celkový program požadavků k zajištění kvality. Pouze při dodržení celého programu může být také docílena dostatečná záruka za kvalitu projektu. Jednotlivé požadavky na sebe stále vzájemně navazují. Vynětí určitých bobů nebo nezohlednění určitých kroků Beccariových norem by proto celkově zpochybnilo úroveň kvality. U Beccariových norem je nutno krok po kroku brát na zřetel, resp. Provést následující body:

1. Beccariova norma: Popis problému

1.1 Stávající problém (jako současný stav) je rozpoznán a precizně popsán. Přitom je vyloženo,

- v čem tento problém přesně spočívá, jak se projevuje, o jaké specifické oblasti kriminality se zde jedná,
- kde přesně k tomuto problému ve stanoveném, prostorově ohraničeném úseku dochází, v jaké době a v jaké míře,
- kdo je tímto problémem přímo či nepřímo postižen (popis, např. podle věku, pohlaví, sociálních znaků, původu),
- jaké přímé a nepřímé účinky tento problém má,
- jak dlouho již tento problém má
- jak dlouho již tento problém existuje a zda se (obzvláště v nejranějším období) změnil (např. zostření, zvláštní příležitosti),
- zda se již na řešení tohoto problému na konkrétním místě pracovalo. Kdo a jak se tím v současné době zabývá nebo kdo by se tím v budoucnu měl zabývat (např. organizace na pomoc mládeži, učitelé, policie, státní zastupitelství)? Jaká možná řešení (opatření) byla přitom volena a jaké úspěchy či neúspěchy zde lze zaznamenat

1.2 Je vyloženo, od koho tato iniciativa projektu vychází resp. Co je podnětem pro tento projekt (např. stížnosti občanů, upozornění úřadu pro mládež nebo policie).

1.3 Je odůvodněno, že k řešení problému zásadně existuje nutnost jednat.

---

⁶²BECCARIOVY NORMY, Dolnosaská zemská rada pro prevenci, 30.10.2005

2. Beccariova norma: Analýza podmínek vzniku

2.1 K vysvětlení zjištěného problému jsou používána příslušná teoretická resp. Vědecká zjištění a jsou zohledněny empirické poznatky.

2.2 Jsou rozváženy a pojmenovány ovlivňující činitele pro výskyt problému, které jsou považovány za podstatné- k tomu patří rizikové faktory tak i ochranné faktory.

3. Beccariova norma: stanovení preventivních cílů, projektových cílů a cílových skupin

Při stanovování cílů je zásadně nutno rozlišovat mezi preventivními cíli a projektovými cíli. Každý projekt musí vždy jednoznačně a precizně pojmenovat své preventivní cíle a své projektové cíle.

Preventivní cíle (někteří hovoří také o vrchních cílech, globálních cílech nebo všeobecných cílech) směřují přitom vždy na vlastní preventivní požadavek projektu. Tento spočívá v (objektivním) omezení kriminality (zamezení a nebo snížení počtu trestných činů) nebo ve zlepšení subjektivní bezpečnosti (posílení pocitu bezpečí resp. zmenšení obav z kriminality). Například by preventivním cílem projektu mohlo být snížení deliktů ublížení na zdraví u mladistvých v prostoru školy města A o 30%.

Projektové cíle jsou oproti tomu bezprostředními stanovenými cíli, o jejichž dosažení se snaží projekt. U projektu, jehož preventivním cílem je snížení deliktů ublížení na zdraví u mladistvých v prostoru školy, mohou existovat následující projektové cíle: zlepšení všeobecného klimatu ve škole, posílení sociálních kompetencí mládeže zejména při urovnávání konfliktů, zvýšení sociální kontroly v prostoru školy.

Projektové cíle musejí být v teoreticky odvoditelné souvislosti s preventivními cíli: Musí být přijatelně znázornitelné, že dosažením projektového cíle může být zároveň působeno na dosažení preventivního cíle, který se za tím skrývá.

Tak musí být s odkazem na kriminologické teorie resp. teoreticky odůvodněné domněnky nebo prostřednictvím empirickým nálezů ukázáno, že – abychom zůstali u příkladu – projektové cíle „zlepšení všeobecného klimatu ve škole“, „posílení sociálních kompetencí mládeže zejména při urovnávání konfliktů“ a „zvýšení sociální kontroly v prostoru školy“ tvoří vždy vhodný Präventionsatz, aby mohlo být dosaženo preventivního cíle „snížení deliktů ublížení na zdraví u mladistvých v prostoru školy“.

3.1 Preventivní cíle jsou pojmenovány. Jsou odvozeny z popisu problému, precizně formulovány, jsou měřitelné a popisují požadovanou situaci.

3.2 Je stanoveno, ke kterým cílovým skupinám se dosažení preventivních cílů vztahuje.

3.3 Jsou určeny indikátory (ukazatele), na podkladě kterých lze přikontrolovat, zda a v jaké míře byly preventivní cíle splněny.

3.4 Jsou zvoleny takové strategie nebo možnosti řešení prevence, které jsou vhodné k dosažení stanovených preventivních cílů. Volba strategií nebo možností řešení prevence je logicky odůvodněna. Přitom jsou brány na zřetel poznatky z literatury a zkušenosti z praxe. Na základě zvolených strategií nebo možností řešení prevence jsou konkrétně pojmenovány projektové cíle.

3.5 Je stanoveno, na jaké cílové skupiny se dosažení projektových cílů vztahuje. Cílové skupiny jsou přitom precizně pojmenovány (např. věkové nebo sociální znaky).

3.6 Je stanoveno, v jakém časovém rámci resp. do kdy (časová náročnost) má být požadovaných projektových cílů dosaženo.

4. Beccariovy normy: Stanovení opatření k dosažení cíle

4.1 K dosažení projektových cílů jsou odvozena a odůvodněna vhodná opatření.

4.2 Je zjištěno, že tato opatření jsou vhodná k dosažení stanovených cílových skupin projektových cílů (m.j. je toto nutno zaručit zapojením participací cílové skupiny).

4.3 Disponibilita nutných časových, personálních, odborných, finančních a věcných zdrojů k provedení opatření je hodnověrně objasněna.

4.4 Jsou určeny indikátory (ukazatele), na podkladě kterých lze přikontrolovat, zda a v jaké míře byly projektové cíle splněny.

4.5 Jsou určeny indikátory (ukazatele), na podkladě kterých lze přikontrolovat, zda a v jaké míře jsou dosaženy cílové skupiny.

5. Beccariova norma: Koncepte projektu a provedení projektu

5.1 Koncepte projektu je písemně dokumentována. Zahrnuje všechny relevantní úvahy a plánování, které jsou potřebné k odůvodnění, stanovení, úpravu, provedení a hodnocení projektu.

5.2 Možnosti spolupráce (s partnerskými organizacemi) a synergie jsou vyjasněny. Propojení jsou orientovaná na cíl, jsou nosná a přinášející užitek.

5.3 Je zhotoven plán zdrojů, který objasňuje, jakých časových, personálních, odborných, finančních a věcných zdrojů bude předpokládána potřeba, aby mohla být opatření zrealizována.

5.4 Je stanovena doba trvání projektu

5.5 Koncepte projektu je posouzena resp. přezkoumána odborným pracovníkem resp. skupinou, která se na projektu nepodílela (externí nebo patřící do vlastní organizace).

5.6 Poměr nároků na projekt, jak vyplývají z plánování projektu, a očekávaných výsledků a účinků (resp. projektových cílů, kterých má být dosaženo) je přezkoumán účastníky na projektu a nebo odborným pracovníkem resp. akceptovatelný. Jsou přezkoumány představitelné alternativy k plánovanému projektu.

5.7 Jsou stanoveny odpovědnosti a příslušnosti pro jednotlivá opatření. Dohody mezi zúčastněnými (zadavateli, plánovateli projektu, případně cílovými skupinami, kooperačními partnery) jsou písemně dokumentovány.

5.8 Je zhotoven pracovní harmonogram projektu s detailním znázorněním jednotlivých pracovních kroků, osob pro toto příslušných a vždy příslušejících uvažovaných časových harmonogramů.

5.9 Jak kontrola realizace projektu (procesová evaluace) tak i je-li to uvažováno-kontrola účinků projektu (evaluace účinků) jsou zahrnuty od samého počátku do plánování projektu.

- Musí být provedena procesová evaluace. K tomu je zhotovena koncepte ke kontrole realizace projektu a dosažení cílových skupin a tato koncepte je zahrnuta do koncepte projektu.
- Je stanoveno a odůvodněno, zda má být překontrolován stupeň dosažení projektových cílů a preventivních cílů projektu (evaluace účinků). V případě provádění evaluace je zhotoven průzkumný plán a tento evaluační záměr je zohledněn v koncepci projektu.
- Je stanoveno a odůvodněno, zda se počítá s evaluací prováděnou interně a nebo cizí evaluací. V případě evaluace interní je prozkoumána možnost externího odborně-metodistického poradenství.

5.10 Průběh projektu a realizace jsou dokumentovány od samotného počátku, jsou vyloženy a odůvodněny všechny kroky provádění projektu a odchylky vůči původnímu plánu.

5.11 Struktura projektu je přizpůsobena měnící se skutečností. Dojde-li k deficitům, jsou stanovena a realizována zlepšovací opatření.

6. Beccariova norma: Kontrola realizace a dosažení cíle projektu (evaluace)

6.1 Je zjištěn rozsah, v němž byly dosaženy předpokládané cílové skupiny (podíl, počet). Je objasněno, z čeho se dá vyvodit stupeň dosažení resp. nedosažení cílových skupin.

6.2 Je zjištěno, k jakým změnám v jaké míře došlo: Do jaké míry se změnila situace směrem k požadovaným preventivním cílům (srovnání mezi současnou a požadovanou situací)? Do jaké míry se změnila situace směrem k požadovaným projektovým cílům (srovnání mezi současnou a požadovanou situací)?

6.3 Je stanoveno a odůvodněno, zda a do jaké míry jsou změny výsledkem provedených opatření: S čím souvisí dosažení resp. nedosažení preventivních cílů? S čím souvisí dosažení resp. nedosažení projektových cílů?

6.4 Je zjištěno, zda došlo k neplánovaným vedlejším účinkům: Pokud ano, k jakým došlo a v jakém rozsahu?

7. Beccariova norma: Závěry a dokumenty projektu

7.1 Na konci projektu se provádí důkladná koncová úprava projektu. Přitom jsou upravovány centrální poznatky z projektu, vyvozovány závěry, zhotovena závěrečná zpráva a projektová dokumentace, resp. jsou výsledky projektu zpřístupněny odborné veřejnosti.

7.2 Centrální poznatky z projektu jsou dána dohromady a upraveny:

- Do jaké míry byly dosaženy stanovené cíle (projektové cíle, preventivní cíle)?
- Co znamenají výsledky pro projekt?
- Kde jsou příčiny dosažení resp. nedosažení cílů?
- Jaké problémy se vyskytly při plánování a realizaci, jaké pozitivní a negativní zkušenosti byly učiněny?
- Jaké jiné centrální poznatky bylo možno získat?

7.3 Ze zkušeností, výsledků a poznatků projektu jsou učiněny závěry:

- Osvědčil se zvolený přístup? Je tento přístup možno dále rozšířit?
- Jaké zlepšovací návrhy, doporučení k jednání nebo možnosti řešení je možno odvodit pro rozpoznané slabiny?
- Existují určité formulace otázek, které by měly být a.) předmětem budoucích projektů a b.) u budoucích projektů předmětem evaluace?
- Kteří partneři (z projektu) nebo které jiné instituce mohou obzvláště profitovat z výsledků?
- Vstupují získané poznatky do přizpůsobení resp. modifikace probíhajícího projektu nebo do dalšího vývoje případného pokračujícího projektu?
- Jak by mohla být zaručena stálost projektu po dobu jeho trvání (např. integrací do stávajících struktur nabídek)?
- Lze tento projekt převést na jiné cílové skupiny a jiné podmínky sociálního prostředí?

7.4 Je vyhotovena koncová zpráva projektu. V ní je objasněna:

- koncepce projektu
- realizace projektu
- výsledky projektu
- výsledky evaluace
- plán evaluace s objasněním příp. namátkové volby a namátkového rozsahu a indikátorů, resp. kritérií ke kontrole dosažení projektových cílů
- závěry

7.5 Projektová dokumentace je přístupná ostatním. Dojde k rozšíření projektu.

- Projektová dokumentace (alespoň stručné znění) má být zařazena do databanky (například Prav.IS)

PŘÍLOHA II

Názory žáků tercie víceletého gymnázia

Přednáška byla velmi zajímavá a hlavně poučná. Dozvěděli jsme se o druzích drog a o jejich účincích. Slyšeli jsme i nějaké zkušenosti ze života policisty a jeho práci.

Anna Stárková

Účelem přednášky bylo poučení mladistvých o nebezpečí drog a jiných návykových látek. Člen městské policie pokládal studentům různé otázky a všichni společně navrhovali možné odpovědi a řešení. Také vyprávěl zajímavé příhody, které byly, nutno podotknout velmi zábavné. A právě, z nich jsme se dozvěděli například, že policistovi se zbraní, by zločinec v okruhu dvaceti metrů, utekl jen s velkým štěstím. Není ani od věci podotknout, že nejspíše přednáška splnila svůj úkol – studenti jsou si nyní vědomi nebezpečí, jenž s sebou přináší užívání nebo i přechovávání drog a je už jen na nich jestli tyto znalosti někdy v životě uplatní nebo ne.

Vanda Benetinová

Přednáška mě zaujala. Bylo nám vysvětleno o drogách a jejich ničujících účincích. Odesla jsem si mnoho rad a poučení (Ale u policie bych pracovat nechtěla). Práce policisty musí být velice zajímavá, ale také nebezpečná. Myslím, že studentům se na přednášce nejvíce líbilo to, že se nemuseli učit.

Natálie Štemberková

Bylo to zajímavé, dozvěděla jsem se několik nových informací a prostoru pro dotazy byl dostatek. Na policistovy bylo vidět, že ví, o čem mluví. Zároveň vše zajímavě podtrhl dostupnými informacemi, i když odpovídal na dotazy. Vytkla bych mu jen přílišnou nervozitu a zdálo se jako by se bál, že ho kousneme. Přesto mě výklad zaujal.

Marie Svobodová

PŘÍLOHA III

Názory dětí pátých tříd 1ZŠ Sedlčany

V úterý k nám přijela paní, která nám řekla o tom, že pojedeme na dopravní hřiště. Nejdříve nám říkala, že musíme nosit helmu, protože nám chrání hlavu. Potom nám ukázala helmu, která byla úplně roztříštěná, tu helmu prý přejelo auto a takhle mohla dopadnout i ta hlava.

Viola Tulachová

Děti mohou jezdit na kole sami od deseti let. Helmu musíme nosit proto, abychom si při pádu neudělali otřes mozku. Musíme dodržovat pravidla silničního provozu. Kolo musí být vybaveno podle předpisů.

Marcela Suchanová

Musíme nosit helmu. Nesmíme ohrožovat ostatní účastníky silničního provozu. U křižovatek označených značkou křižovatka, dáváme přednost zprava.

Aleš Kristen

Helmu musíme nosit, abychom si nerozbili hlavu. Od deseti let už můžeme jezdit sami bez rodičů. Musíme jet za sebou a ne vedle sebe. Taky musíme jezdit ve směru dopravy.

Sára Štemberková

Beseda o jízdě na kole.

Na podzim jsme jeli se třídou na dopravní hřiště. Hned jak jsme přijeli, dostali jsme rozlišováký s čísly. Jedna skupina šla dělat testy na papíře a druhá si půjčila kola a jezdila po hřišti. Na hřišti jsme museli dodržovat dopravní předpisy a největší problém dělalo pravidlo pravé ruky. Dozorci byli ale velmi přísní, takže to nabylo nic lehkého uspět a udělat si průkaz na kolo. Nakonec skoro všichni uspěli a mezi ně patřím i já.

Martin Jiráček